

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne izvenredne nedelje in praznike. — Inerati do 80 petiti vrst a Din 2, do 100 vrst a Din 2.50, od 100 do 300 vrst a Din 3, večji inerati petiti vrst a Din 4. — Popust po dogovoru, inerati davek posebej. — »Slovenski Narod« velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inermstvo Din 25.—. Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Krištofova ulica št. 5
Telefon: 24-22, 24-23, 24-24, 24-25 in 24-26

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 7 — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 24 — CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kozova ul. 2, telefon št. 190 — JESENICE: Ob kolodvoru 101. SLOVENJ GRAD, Staničev trg št. 5. — Poštna številka v Ljubljani št. 10.351.

Rooseveltove apel na Mussolinija

Davi je poslal predsednik Roosevelt nov mirovni apel ministrskemu predsedniku Mussoliniju, da se prepreči razširjenje vojne

Washington, 16. maja. s. (Reuter). Predsednik Roosevelt je poslal davi italijanskemu ministrskemu predsedniku Mussoliniju nov mirovni apel.

Opolnoči je bila v Beli hiši konferenca vodilnih ameriških državnikov, pri kateri je bil navzoč tudi zunanji minister Hull.

V uradnih ameriških krogih ne dajejo o vsebini nove Rooseveltove poslanice nobenih podatkov, razen da pomeni poslanica samo nadaljevanje prizadevanj Roosevelta da se prepreči nadaljnje razširjenje vojne.

New York, 16. maja. AA. (Havas). »New York Times« prinaša obvestilo v zvezi z Rooseveltovim posredovanjem, da ni bilo doslej uradno ničesar sporočenega in da Roosevelt doslej še ni mogel dobiti Mussolinijevega odgovora. Uradni ameriški krogi z zadovoljstvom naglašajo, da je velika čez-oceanska ladja »Conte di Savoia« odplula iz Genove v

New York po voznem redu.

New York, 16. maja. AA. (Havas). V washingtonskih diplomatskih krogih se opaža zadnje dni nenevada živahnost. Diplomatski predstavniki posameznih držav redno obiskujejo zunanje ministrstvo, da dobe obvestila o mednarodnem položaju in možnosti pomoči Zedinjenih držav. V diplomatskih krogih v Washingtonu vlada splošno prepričanje, da bosta ta in prihodnji teden odločilna za vojno.

V teh krogih razpravljajo tudi o učinkovitosti pomoči Zedinjenih držav.

Washington, 16. maja. s. (Reuter). Predsednik Roosevelt bo predložil danes popoldne kongresu nove kredite za izpopolnitev varnostnih ukrepov ameriške vojske. Ob tej priliki bo imel predsednik Roosevelt predvidoma ob 18. srednjeevropskega časa po radiu govor, ki ga bodo prenašale ameriške in tudi nekatere evropske postaje.

„Kdor hoče v teh resnih časih koristiti naši skupni domovini in kdor jo iskreno ljubi, ta ne sme zanašati med narod spore in razdore. Pride čas, ko bomo mogli o naših notranjih uprašanjih razpravljati mirno ter brez ozira na levo in desno, če nam kdo ne grozi z nenadnim udarcem.“

(»Srpski glas«)

Iz notranje politike

Jugoslavija v ameriškem radiu

Sodelavec ameriške radijske družbe »National Broadcasting Comp.« in dolgoletni ženevski dopisnik »New York Timesa« Martin Agronski je dobil dvomesečni dopust za potovanje po Balkanu, odkoder bo po radiu informiral ameriško javnost o tekočih dogodkih. Agronski daje svoje poročila tedensko preko omenjene družbe, ki je po »Columbia Broadcasting Comp.« največja v Zedinjenih državah ter plača za vsako emisijo par milijonov dinarjev. Agronski, ki se mudi v Beogradu, bo v soboto govoril o svojih vtisih v Jugoslaviji.

Za okrepitev sodelovanja

Zagrebski »Obzor« priobčuje o notranje-političnih razmerah članek, čigar zaključne besede se glase:

Razvoj mednarodnih dogodkov potiska vedno bolj v ozadje notranja vprašanja. Naša javnost je po svojem zdravem političnem instinktu začutila, da gospoduje razvoj zunanjega položaja nad celotnim našim življenjem. Zato spremlja javnost z zmerom večjim interesom in z umljivo napetostjo dogodke na evropskih bojiščih. Gotovo je, da bo nadaljnji razvoj mednarodnih dogodkov vzbujal še večji interes naše javnosti in da bodo notranja vprašanja izgubila ostrino in veljavo. Treba je računati s temi momenti v razvoju situacije. Medtem pa je treba, dokler to dovoljuje razmere, storiti vse, da se okrepi sodelovanje med Srbi, Hrvati in Slovenci, da se tako že vnaprej onemogočijo morebitni poskusi za izkoriščanje njih nesloge.

Domoljubna molitev

Episkop dr. Nikolaj je imel v Kraljevu pridigo, v kateri je med drugim rekel: Bog nas ohrani od Soluna do Vladivostoka, vse naše brate. Roka božja naj pokriva naš pravoslavni svet. Prosimo služabnike božje in naše prosvetitelje, da nas rešijo zla in da ne pride na naš pravoslavni Balkan.

Seja ministrskega sveta

Včeraj popoldne je bila v predsedništvu ministrskega sveta seja gospodarskega odbora ministrov. Poleg drugih članov odbora sta seji nekaj časa prisostvovala tudi predsednik vlade Dragiša Cvetković in podpredsednik dr. Vlado Maček. Za drevi ob 18. je napovedana seja ministrskega sveta.

O koncentraciji

Glavni sekretar kulture, dr. Maček, obseja zamere pri dr. Mačku. Dr. Mačka obklevetajo neki srbski politiki, ki komaj čakajo, da bi prešli iz njegovih rok ministrskega položaja. Vse to more utrditi dr. Mačka v sklepu, da se še nadalje upira koncentraciji.

Hrvatske občinske volitve in sporazum

Zemljoradniška skupina dr. D. Jovanovića je o priliki občinskih volitev v banovini Hrvatski objavila sporočilo, ki pravi med ostalim:

Čeprav z vseh strani zatirajo, da te volitve nimajo političnega značaja, vendar je gotovo, da se bo narod, predvsem Srbi, opredelili že sedaj za sporazum ali proti sporazumu. Naši prijatelji bodo nedvomno branili idejo sporazuma, toda istočasno bodo zahtevali demokratizacijo političnega življenja in zunanjo politiko v skladu s trajnimi interesi Južnih Slovanov, v smislu slovenske, balkanske in podunavske solidarnosti.

Signal

O priliki razstave nemškega slikarja iz Slavonije H. von Hötendorfa piše ošlečki »Slawonischer Volksbote«.

Ta prva razstava del nemškega slikarja naše oče domovine mora biti in bo signal za vzpostavitev naših odnosov z nemškimi umetniki in ustvarjanjem preteklosti na tem prostoru. Ko to nemško kulturno dobrino sporočamo javnosti, ne delamo tega kot majhna skupina kolonistov, temveč vršimo dolžnost v imenu celokupnega nemstva, ki živi v jugoslovenski domovini. Duhovni preteklosti se morajo spet prebuditi ter nam govoriti o močnem vplivu, ki ga je vršilo tu nemško kulturno življenje. Izpolniti te sline kalupe z novimi, močnimi življenji — to je naša velika in zgodovinska naloga v tem času.

Italijanski pritisk za vsako eventualnost

Sedanje zadržanje Italije se še ne more smatrati kot uvod za vstop v vojno — V Rimu zasledujejo z veliko pozornostjo dogodke na Balkanu — Francija in Anglija ne bosta popustili

Rim, 16. maja. e. Treba je poudariti, da se sedanje zadržanje Italije nikakor ne more smatrati za vso gotovostjo kot uvod za vstop v vojno. Niti priprave za odhod ameriških državnikov se ne smatrajo v Rimu kot gotov znak za vojno. Pravijo, da je bilo ameriškim državljanom svetovano, naj se vrnejo v domovino, če nimajo resne zaposlitve. Z eno besedo: italijanski pritisk se vrši za vsako eventualnost. Zato se v rimski atmosferi ne opaža nič razburilnega, čeprav je bilo te dni poudarjeno, da je verjetnejše, da pride v kratkem do odločilnih dogodkov kakor pa, da bi to zatišje trajalo še naprej. Dočim se v zadnjih dneh ni posvečala večja pažnja balkansko-podunavskemu področju, sedaj italijanski krogi z vso pozornostjo zasledujejo dogodke v teh krajih.

V Italiji smatrajo, da vojaške priprave na Slovaškem in Madžarskem niso vzemirajoče, temveč so le reakcija na manifestacije slovaških nacionalistov proti Madžarski. V Rimu pravijo, da ta mobilizacija nikakor ne ovira dobrih odnosov med Berlinom in Budimpešto, ker se še nadalje razvijajo v popolni skladnosti s politiko osi Rim-Berlin, kakor je bilo v ostalem potrjeno za časa zadnjega obiska grofa Telekija v Rimu.

Manevri zavezniške mornarice

Manevri zavezniške mornarice v vzhodnem bazenu Sredozemskega morja imajo namen preprečiti vsako močno italijansko akcijo in so poleg tega opomin italijanski vladi, ki v arabskih državah Bliznjega vzhoda poskuša izvesti nezadovoljstvo in s tem ustvariti za zaveznike še eno fronto. To je v okviru stalnih vprašanj Bliznjega vzhoda. Prav posebno propagandno akcijo pa izvaja Italija tudi v Palestini, kjer so že izbruhnili neredi in kjer so bile oblasti prisiljene k najodločnejšim ukrepom. V svoji propagandni akciji Italija naglašja, da so zavezniški objublili arabskemu svetu, da mu bodo po končani vojni pomagali, toda te obljube so samo mamilo, s katerim skušajo pridobiti arabska plemena.

Včeraj je Italija, kakor se izve v tukajšnjih vojaških krogih, napravila nove ukrepe in sicer v dveh smereh: na francoski meji je koncentrirala poig dosedanjih efektiv še en milijon vojakov, v okolico zavezniških baz v Sredozemskem morju pa je poslala nove moči. Strateški načrt Italije v primeru vojne bi bil dvojni napad. Prvi na francosko ozemlje, potem pa na zavezniška oporišča v Sredozemskem morju. Poleg tega bi Italija dovolila Nemčiji, da vrže svoje čete na nezavarovano francosko mejo v severni Italiji.

Manevri zavezniške mornarice v vzhodnem bazenu Sredozemskega morja imajo namen preprečiti vsako močno italijansko akcijo in so poleg tega opomin italijanski vladi, ki v arabskih državah Bliznjega vzhoda poskuša izvesti nezadovoljstvo in s tem ustvariti za zaveznike še eno fronto. To je v okviru stalnih vprašanj Bliznjega vzhoda. Prav posebno propagandno akcijo pa izvaja Italija tudi v Palestini, kjer so že izbruhnili neredi in kjer so bile oblasti prisiljene k najodločnejšim ukrepom. V svoji propagandni akciji Italija naglašja, da so zavezniški objublili arabskemu svetu, da mu bodo po končani vojni pomagali, toda te obljube so samo mamilo, s katerim skušajo pridobiti arabska plemena.

Italijanski nauk Angliji

Rim, 16. maja AA. (Stefani). Diplomatski urednik agencije Stefani pripominja, da je Anglija izveleka precej koristi iz nesreče svojih žrtve, ker si je prisvojila poljsko in norveško zlato, Farorske otoke, Island ter

gotove bogate nizozemske kolonije. Toda vse to ne zadostuje, da bi nadoknadile izgube, ki jih je Anglija imela na Norveškem in Nizozemskem. Angleški položaj na Severnem morju je zelo omajan. Nemčija je razširila svoja letalska in pomorska oporišča na Skandinaviji in na Nizozemskem. Nemške čete nadaljujejo s svojim pohodom skozi Flandrijo v smeri proti Rokavskemu prelivu, kar predstavlja veliko nevarnost za Anglijo, posebno glede na nadmočje nemškega letalstva. Angleška, katere ozemlje že stoletja ni bilo poprišče vojne, mora ugotoviti, da Rokavski preliv ne predstavlja nobene garancije več zanj. Na osnovi novega položaja se da torej sklepati, da je bila razširitev vojne velika napaka za Anglijo.

Ponovno svarilo ameriškim državljanom

Washington, 16. maja. s. (Reuter). Ameriško zunanje ministrstvo je izdalo ponovi novo svarilo vsem ameriškim državljanom v zapadni in južni Evropi, da naj takoj odpotujejo. Svarilo za odhod je bilo med drugim dano tudi vsem ameriškim državljanom v Švic.

Grška vojska

na albanški meji

Atene, 16. maja. s. (Reuter). Podtajnik grškega vojnega ministrstva general Papadimas je dospel ponoči na albansko mejo, da osebno nadzoruje izredne varnostne ukrepe, ki jih je podvela grška vojska.

Vojaške priprave na Madžarskem

Budimpešta, 16. maja. s. (Reuter). Na Madžarskem sta bila mobilizirana dva armadna zbora, nadalje nekaj brigad mobiliziranih oddelkov in konjenice. Madžarsko uradno pojasnilo mobilizaciji pravi, da z ozirom na dejstvo, da so vsi madžarski sosedje poklicali pod orožje rezerviste, ti

madžarski ukrepi ne morejo biti smatrani kot grožnja za mir. Vpoklici imajo samo namen, da omogočijo vezbanje madžarske vojske.

Berlin, 16. maja. o. Vojaški ukrepi, ki so bili izdani na Madžarskem, kjer je sedaj okrog 650.000 ljudi pod orožjem, tukajšnjih političnih krogov niso presenetili. Opozarjajo le, da je bila predvidena mobilizacija tolike vojske za jesen, ko bi se morali vršiti veliki manevri madžarske vojske. Razvoj mednarodne situacije pa je Madžarsko prisilil, da je take ukrepe izdala že sedaj. Po nemškem mnenju ti ukrepi niso proti nikomur naperjeni.

Mobilizacija tudi na Slovaškem

Budimpešta, 16. maja. o. Iz obmejnega Balas-Sagyrmata poročajo, da je slovaško-madžarska meja še zmerom zaprta. Po nekkih vesteh, ki so se kljub temu razširile preko meje, je na Slovaškem v teku splošna mobilizacija, ki mora biti po teh vesteh do noči že zaključena. Slovaški rezervisti se zbirajo kar po javnih lokalih, ker pri manjkajo vojašnic. Včeraj bi se moralo vršiti v Bratislavi večja protestna zborovanja. Bilo na je v zadnjem hipu odgodeno do 19. t. m.

Ob priliki pogajanj, ki se pričnejo za izboljšanje letalskih zvez med Nemčijo in Rusijo, sprožila tudi vprašanje zblizanja med Moskvo in Rimom.

V Berlinu smatrajo, da Italija ne more stopiti v vojno na strani Nemčije, dokler ne dobi nekkih jamstev od sovjetske Rusije glede Sredozemskega morja in jugovzhoda Evrope. Nemčija bo, kakor pravijo, Italiji predlagala, naj sprejme predloge sovjetske vlade, da v okviru sovjetske nevarnosti opredeli svoje stališče, kakor tudi teritorialni delokrog, v katerem želi razvijati svoje diplomatsko delovanje, da bi se Italija na ta način mogla kar najbolj angažirati v borbi proti zaveznikom.

Amerika se pripravlja na vojno

Veliki dopolnilni krediti za narodno obrambo število vojakov se bo zvišalo — Tovarne letal bodo izdelovale 17.000 letal na leto — Delovni dan v ladjedelnicah bo podaljšan

Washington, 16. maja. AA. (Havas). Zaradi vesti, ki prihajajo iz Evrope, je vprašanje narodne obrambe Zedinjenih držav stopilo v ospredje. Posamezna ministrstva so sprejela vrsto ukrepov ter pripravljajo dopolnilne kredite.

Vojni minister Woodring je že odobril izdatek 500 milijonov dolarjev za nakup potrebnega vojnega materiala, ker je notranja proizvodnja Zedinjenih držav nezadostna. Senat je bil obveščen, da bo ame-

riške tovarne v toku enega leta lahko izdelale 17.000 letal. Predsednik Roosevelt je podpisal zakon, da se zviša število vpisov državljanov v vojsko za časa vojne. Predstavnik privatnih ladjedelnic je izjavil, da ne more biti delovni čas podaljšan in to ne samo v ladjedelnicah, temveč tudi v vsej ostali industriji, ker je samo na ta način mogoče izvesti vsa naročila, ki jih je priporočilo mornariško ministrstvo. Pooblaščen krogi izjavljajo, da bo pred-

sednik Roosevelt predlagal nove kredite v znesku 726 milijonov dolarjev za vojsko in mogoče poleg tega še 250 milijonov dolarjev za mornarico. Ti krediti bi se uporabili predvsem za tanke, protiletalsko topništvo in strojnice. Izdanih bo 7.000 novih letal za vojno letalstvo. Gradnja vojnih ladij bo pospešena.

Ne sme se več izgubljati časa

Rooseveltova iniciativa, da bi se vse ameriške države proglasile za nevojno države. — Ameriška javnost na strani zaveznikov

Washington, 16. maja. e. (Exchange Telegraph). Glede na predlog argentinske vlade, da bi vse ameriške države opustile dosedanje stališče nevtralnosti in se proglasile kot nevojno države, trdijo v Washingtonu, da je iniciativa za to sprejemanje prišla osebno od predsednika Roosevelta, ki je že večkrat v razgovorih z uglednimi osebnimi Zedinjenih držav podarjal potrebo, da se zaveznikom priskoči na pomoč bolj odkrito kot dosedaj in da se najde oblika, ki bi omogočila ameriškega narodu, da se tudi na diplomatskem polju postavi na stran zaveznikov.

Rooseveltova iniciativa pa je v glavnem neuradna in to iz notranjih razlogov. Mislijo, da bi ta korak lahko izkval reakcijo velikega dela ameriškega prebivalstva, ki ne bi pristalo na to, da se tako lahko preide iz sedanje nevtralnosti na stališče vojujoče se države. Na ta način bi bili tudi ojačeni izolacionisti in zelo omajana avtoriteta Roosevelta, ki je toliko potrebna zaveznikom. Tisk v Zedinjenih državah in vsi politični krogi v marsičem podpirajo Roosevelta pri tej akciji. Na čelu listov, ki so zelo naklonjeni Rooseveltovi akciji sta »New York Times« in »New York Herald« in je urea odobriti kredite za nove vojne ukrepe. Položaj je tak, da se jasno vidi, kakšno zadržanje bodo morale Zedinjene države zavzeti.

V washingtonskih diplomatskih krogih se vprašanje vstopa Zedinjenih držav v vojno ne zdi tako aktualno, kakor to sodi ameriški tisk in del političnih krogov. Poudarjajo, da je evolucija bolj odkrite podpore jasna, da pa je zaradi tega še zelo daleč do vstopa Zedinjenih držav v vojno.

Curacao, 16. maja. AA. (Reuter). Venezuelska vlada se je priključila skupnemu protestu ameriških držav, kakor je to predlagal Urugvaj proti nemškemu napadu na Belgijo, Nizozemsko in Luksemburg.

Naši odnosi z Rusijo

Bukarešta, 16. maja. p. Semkaj je prispele iz Moskve jugoslovenska trgovinska delegacija, ki se vrača v Jugoslavijo. Na postaji so jo sprejeli naš poslanik Jovan Dučić z vsem osebnim poslatništva ter odpravnik poslov sovjetskega poslatništva Kukuljev, ki so ga prav tako spremljali skoraj vsi funkcionarji sovjetskega poslatništva v Bukarešti. Sovjetski diplomatski zastopnik je delegacijo povabil za popoldne na čaj. Delegacija se je vabito odzvala in je popoldan na sovjetskem poslatništvu potekel v zelo priščrčnih razgovorih.

Angleška trgovinska bilanca

London, 16. maja. s. (Reuter). Angleški izvoz v aprilu je dosegel po vrednosti 48 milijonov funtov, najvišjo vsoto v zadnjih 10 letih. Uvoz je znašal v istem času po vrednosti 110 milijonov funtov, 40 milijonov funtov več nego pred letom dni.

Dve glavni fronti na zapadu

Na fronti med Anversom in Namurom se bje bitka za Bruselj — Tudi na drugi fronti med Namurom in Sedanom divja silovita borba — Nemci niso nikjer prebili Maginotove črte

London, 16. maja. s. (Reuter) Na bojišču med nizozemsko mejo na severu in francosko - belgijsko - luksemburško mejo na jugu sta sedaj nastali v glavnem dve fronti, na katerih se razvijajo boji z enako lakostjo.

Prva fronta poteka med Anversom in Namurom. Bitka, ki jo omenja najnovejša angleško vojno poročila iz odseka pri Louvainu, spada v okvir bojev na tej fronti. Boje med Anversom in Namurom bi bilo mogoče označiti celotno kot bitko za Bruselj. Louvain sam je bil že popolnoma evakuiran. Včeraj so bili ves dan pri Louvainu strahoviti boji, v katerih so sodelovali tanki okopani avtomobili, pehota in topništvo. Topovsko streljanje je bilo tako močno, da so na popolnoma razločno slišali celo v južni Angliji. Bruseljski radio javlja, da se utrbe pred Anversom in Namurom še drže.

Ni manj silovita ni borba na drugem delu fronte, ob Mozeli med Namurom in Sedanom. Francosko vojno poročilo, ki je bilo sinoči objavljeno, pravi, da se je Nemcem na več mestih posrečilo prebrskati Meuse. Zdi se, da je prehod uspel večini. V prvem napadu so ponekod sicer izsilili prehod večje enice nemške vojske, ki pa so se morale pozneje zaradi močnega zavezniškega protinapada večinoma zopet umakniti. Pri Sedanu je Nemcem predvčeršnjim uspelo prodreti v francosko utrbeni pas. Z množičnim francosko-angelskim protinapadom pa se je posrečilo zaveznikom vreti Nemce tu zopet precej nazaj, tako da je vdor globok samo še nekaj sto metrov. Posebni poročilec angleške radijske družbe poroča, da so nemški napad zaustavila in odbila zlasti zavezniška letala, ki so val za valom ves dan napadala nemške postojanke in prizadela Nemcem velike izgube. Nemci so prodirali predvsem s tanki, ki so jih podpirala letala. V neki vasi so zavezniška letala uničila dve koloni sovražnih tankov. Pri bombnem napadu na neko postojanko v Ardenih je bil zaustavljen oddelek nemških motoriziranih enic. Ponovno je prišlo pri Sedanu v teku teh bojev tudi do letalskih bitk. Nemci so izgubili v posameznih bojih večje število letal, skupno do 50. Zavezniški so izgubili v teh bojih okoli 35 letal. Francoski vojaški krogi naglašajo, da utrbeni sistem pri Sedanu ne spada v pravi sistem Maginotove linije, temveč je zgrajen na drugačni osnovi v veliki širini.

London, 16. maja. s. (Reuter) Angleško vojno ministrstvo je javilo opolnčenje v posebnem komunikatu, da je angleška vojska včeraj po hudi borbi uspešno zadržala resen nemški napad pri Louvainu v Belgiji.

Uspešen francoski protinapad

Pariz, 16. maja. e. Včeraj pozno popoldne so se nadaljevali boji na reki Meusi. To pot so imele iniciativno francoske čete, ki so izvršile srdit protinapad na sovražnikove postojanke. Po poročilu francoskega vrhovnega poveljstva so bile nemške sile, ki so poskušale preiti na drugo stran reke Meuse, odbite s strahovitimi protinapadi. Meusa je bila vsa rdeča od krvi in po reki je plulo več tisoč mrtvih. Boji na teh krajih se nadaljujejo. Po sedaj dobljenih objavah je na obeh straneh angažiranih po 20 divizij, torej nad 300.000 mož.

Pariz, 16. maja. AA. (Reuter). Včeraj ves dan od šeste ure naprej so prihajala povelja, da je treba ustaviti napredovanje sovražnika in utrditi položaje, slabša mesta na bojišču pa ojačiti. Nemška vojska meče v borbo ogromne množice na prostoru med Namurom in Sedanom. Vojaški krogi v Parizu izjavljajo, da položaj ni kritičen, da se je resen. V krogih francoskega vrhovnega poveljstva vlada mirna odločnost in zaupanje.

Množestveni nemški napadi ob Meusi

Pariz, 16. maja. AA. (Reuter) Uradni predstavnik vojnega ministrstva je dal sinoči izjavo, da so na reki Meusi na prostoru med Namurom in Sedanom vodili velika in strahovita bitka. Ta bitka je besnela včeraj ves dan. Sovražnik meče v borbo ogromne množice ter napada na vsem bojišču. Nemško letalstvo uporablja relativno malo topništvo, zato pa so v prvih vrstah številni motorizirani oddelki, ki s strojnimi napadajo francosko pehoto.

Ta uradna osebost je izjavila, da daje francoska pehota sijajen odziv, da je zaradi velike številne premoči sovražnika na nekaterih točkah popustila. V teku dneva so sovražni tanki odbili francosko črto na treh mestih južno od Sedana na levi obali reke Meuse. Oddelki tankov, ki so prebili francosko bojišče, so se razšli na vse strani ter napravili veliko znežnavo, ki je trajala ves dan. Ko so francoski oddelki tankov izvršili protinapad, se je z njimi dvignila k napadu tudi pehota ter se je začela voditi borba presa ob presa.

Borbe okoli Liegea še niso končane

Bruselj, 16. maja. s. (Reuter) Belgijsko vojno poročilo, ki je bilo izdano ob 1. jutru, pravi, da se belgijske utrbe pri Liegeu še drže in nadaljujejo z odporom. Na več mestih so se edine nemške vojske spopadle z belgijsko vojsko. Več nemških poskusov napredovanja je bilo zaustavljenih. Belgijska vojska povzroča z razrušenjem resne ovire nemškemu napredovanju.

Bruselj, 16. maja. s. (Reuter) Bruseljski radio je davi objavil naslednjo kratko poslanico kralja Leopolda poveljniku, častnikom in vojakom trdnjave v Liegeu: Vztrajajte do bridkega konca za stvar domovine! Ponosen sem na vas!

Bruselj, 16. maja. AA. (Havas). Sporočilo belgijske vojske z dne 15. maja zvečer se glasi: Prišlo je do borbe med sovražniki in našimi oddelki. V tej borbi so naše čete večkrat onemogočile sovražnikovo napredovanje. Naše protiletalsko topništvo je onemogočilo nastopalo ter zabilo veliko šte-

vilo sovražnih letal. Utrdbe Liegea nadaljujejo z odporom. Bruselj, 16. maja. AA. (Havas). V zavezniških krogih vlada optimizem. Belgijska vlada je v Bruslju ter se v uradnih krogih izjavlja, da bo še nadalje tam ostala.

Usoda Bruslja

London, 16. maja. s. (Reuter) Vrhovno poveljstvo nemške vojske je objavilo po radiu, da Bruslja ne bo več smatralo za odprto mesto, ker ga zavezniški uporabljajo za prehod čet. Če ti prehodi ne bodo takoj prenehali, bodo nemška letala pričela napadati Bruselj in bodo bombardirala vse vojaške objekte v mestu.

Angleški bombni napadi na nemško ozemlje

London, 16. maja. s. (Reuter) Angleško letalsko ministrstvo je davi objavilo, da so izvedla angleška bombna letala sinoči in tekom noči deslet najobsežnejše bombne napade na nemško ozemlje, in sicer na železniške in cestne zveze na vzhodnem bregu Rena, od koder prejema nemška vojska pri invaziji Belgije in Nizozemske svoja ojačenja. Napad angleških letal je trajal vso noč. Vrženih je bilo več ton bomb. Železnice in ceste so bile poškodovane na več mestih in povzročenih je bilo mnogo požarov ter eksplozij.

Nizozemska mornarica v zavezniških rokah

London, 16. maja. s. (Reuter) Zavezniški vojni mornarici je bilo priključeno nizozemsko vojno brodogojstvo iz 4 kri-

Sovjetski ukrepi v Baltiku

V Moskvi niso zadovoljni z naglim razvojem dogodkov na zapadnem bojišču — Rusija naj bi jamčila neodvisnost švedske

Tallin, 16. maja. e. (Exchange Telegraph) Sovjetski poslanik je obvestil estonsko vlado, da so bili v Moskvi včeraj napravljeni važni sklepi glede vojaških ukrepov, ki jih bo sovjetska Rusija napravila v vseh pomorskih in letalskih oporiščih. Ki so ji bila odstopljena za zavarovanje Leningrada. Tako bodo sovjetske posadke v teh bazah ojačene, hkrati pa bodo pričeli graditi tudi vojašnice in skladišča. V Moskvi vlada precejšnja zaskrbljenost zaradi naglega razvoja dogodkov na zapadu. Sovjetski vladni krogi so računali s tem, da v sedanji vojni ne bo zmagovalca na nobeni strani, da bo vojna dolgotrajna in da bo popolnoma izčr-

žark, 8 rušilcev, 21 podmornic, 10 torpedov in večja števila manjših ladij. Poleg tega razpolagajo zavezniški sedaj s celotno nizozemsko trgovinsko mornarico ki ima skupno 3 milijone ton.

Novi poveljnik nizozemskih vojakov v Seelandu

London, 16. maja. s. (Reuter). Kraljica Vilijemina je imela sinoči v nizozemski govorni na nizozemski narod preko angleških radijskih postaj. Sporočila je, da je imenovala admirala van der Staata za vrhovnega poveljnika nizozemske mornarice in vojske v Seelandu. Kraljica je dejala, da je s svojimi mislimi vedno pri svojem narodu ter je izrazila narodu svoje občudovanje in zaupanje v končno zmago. Zaključila je govor z vzklikom: Naj živi Nizozemska!

V Rotterdamu že pri-manjkuje živeža

London, 16. maja. AA. (Havas). Rotterdamski občina je objavila po radijski postaji v Hilversumu, ki je pod nemško kontrolo, da je začel v Rotterdamu primanjkovati živež. Predvsem vlada pomanjkanje mleka ter je zato rotterdamski župan pozval Nizozemce iz drugih krajev, naj pomagajo.

Vojvodinja luksemburška angleškemu kralju

London, 16. maja. AA. (Reuter). Velika vojvodinja Luksemburška je poslala angleškemu kralju odgovor na njegovo brzojavko. Ta odgovor se glasi:

V teh bridkih časih mi je izraz vaših simpatij napravil veliko veselje. Najstrožje spoštovanje nevtiralnosti in mednarodnih zakonov ni moglo obvarovati moje države pred surovim napadom in vojnimi strahotami. Moj narod in jaz verujemo, da se bo s pomočjo Velike Britanije in njenih zaveznikov vrnila svoboda Luksemburga in da bo njegova neodvisnost obnovljena.

Zanimivosti

Po novih opazovanjih doseže človek največje uspehe, kadar temperatura zmerno koleba. — Italijani potrošijo vsako leto v mali loteriji nad pol milijarde lir. — V Parizu je bil lani odprt prvi vitaminski bar, nekakšno nadomestilo salona lepote, kjer skušajo dame dobiti lepoto s tem, da pijejo sadne soka. — Beseda alkohol izvira podobno kakor alkimija od Arabcev in je prvotno pomenila neškodljiv črn prašek za barvanje las in obrvi. — Zavaljenost izvira baje tudi iz skrbni in ne samo od preobilo zavžite hrane. — Neki učenjak trdi, da nastane pleša zaradi degeneriranja podkožne maslobo na glavi. — Statistika pravi, da se rodi 10% otrok prezgodaj. — Izračunali so, da bi pokrila vso zemljo 150 m debela plast soli, če bi izhlapela vsa morja. — Stari grški in arabski zdravniki so domnevali, da je vzrok histerije maternica. — Po statistiki iz leta 1938. je na vsem svetu 62.500.000 radijskih naročnikov. — Napoleon je povsod vozil s seboj knjižnico; celo v usodni bitki pri Waterloo je imel s seboj v zabojih blizu 800 knjig. — Holandski zdravnik dr. Keemstra trdi, da je vonj nekaterih sirov izvrstno sredstvo proti glavobolu. — V Združenih državah uporabljajo zdaj nad 30.000 različnih barvnih kombinacij.

Jubilej letalskega rekorda

Pred desetimi leti je francoska letalska posadka pod vodstvom znanega letalskega rekorderja Jeana Mermozza vzpostavila letalsko zvezo med Francijo in Južno Ameriko. Posadka je z letalom »Latécoere 28« preletela v 20 urah razdaljo 8200 km. S tem poletom, na katerem so morali francoski letalci premagati velike tehnične težave, so bili prvi v zgodovini letalstva povezani s pošto letalsko zvezo trije kontinenti Evropa, Afrika in Amerika in ta letalska zveza je še vedno najdaljša letalska pošta na svetu.

Inserirajte v „Sl. Narodu“!

Potrji globoke žalosti namzanjamo, da je naš ljubljani soprog, oče in svak, gospod

VIDMAR JOSIP

zvaniknik drž. žel.

v sredo 15. maja izdihnil svojo plemenito dušo v 55. letu starosti.

Pogreb nepoznanega bo v petek, dne 17. maja ob 15.30 uri iz mrtvašnice veže splošne bolnice na pokopališču sv. Križu.

LJUBLJANA, dne 16. maja 1940.

VIKTORIJA — soproga PEPI in NINO — sinova, ter ostalo sorodstvo.

Reminiscenca na Wilsona

Kdo je bil baron Fries-Skene

Od g. dr. Ivana Šveglja, bivšega ministra smo prejeli naslednji dopis:

Velečeni g. urednik! Zaradi odsotnosti od doma sem šele danes opasal nov najski članek našega maloznane rojaka, g. biv. senatorja dr. Gregorina v »Slovenec«, v katerem med drugim piše tudi o svojem »sestanku s Wilsonom«. V interesu stvarnosti naj samo omenim, da se takrat ni bil s dr. Gregorin niti kdo drugi ni pri njem priglasi v avdicenco, ki bi jo bilo na ta način najbrže težko doseči, kakor se je v istem času prepiral neki drugi vodeči član naše delegacije, nego me je blagopokojni predsednik osebno poklical k sebi, kakor sem tudi pri drugih priložnostih bil pri njem, polkovniku Houseu, ambasadorju Whiteju, državnem tajniku Polku etc. in sem jaz po lastni iniciativi, v nadi, da mi g. predsednik pri svoji veliki naklonjenosti našemu narodu tega ne bo zameril, povabil s seboj takrat, v marcu ali aprilu l. 1919. v Parizu se nahajajoča g. dr. Vošnjaka, gen. tajnika jugoslovenske mirovne delegacije in dr. Gregorina. Kaj se je takrat govorilo in kdo je govoril, je bilo ne samo v splošnih izrazih, temveč dobesedno zabeleženo v članku, ki sem ga takoj napisal in je bil takrat priobčen v »Slov. Narodu«, kateremu sem kakor tudi »Slovenec« in »Naprejek« celo leto dostavljal poročila v zvezi z mirovno konferenco.

Z ozirom na pripombo g. doktorja v istem članku od 1. maja t. l., da se je bivši cesarski namestnik v Trstu, baron Fries-

Skene, na svoje ime moral zahtevati najbrže kakega svojemu škotskemu predniku, naj mi bo dovoljeno to domnevanje iz lastnega poznavanja družine Skene popraviti. Veleindustrijske Skene s Moravake je bil, kakor že ime kaže, škotskega porekla. Pred 70 leti je bil eden izmed uglednih poslanev v avstrijskem državnem zboru, ko so tam Kranjsko in Primorsko sastopali Klun, Pfeifer, Švegl, Nabergoj i. dr. V debati o avstroogrski nagodi je Skene glede na vsako 10letno obnovo gospodarske nagode na bivšo monarhijo iznesel izraz »Die Monarchie auf Kuendigung« (monarhija na odpoved). Vnuč tega Skeneja, Rikard je bil moj sošolec v Terezianumu (v istem zavodu, kjer je bil nekoč prefekt dr. Franc Prošeren in njegov gojenec pesnik Andreas Anastasius Gruen-Auersperg), in pozneje so mu, kakor mnogim sinovom bogatih družin, k se niso tako dobro znali sami učiti kakor lažni slovenski fantje takratne generacije, ki se ni poznala foot balla in skijanja, vzeli inštruktorja za učenje prava. Take inštruktorje so imenovali »Einpaucker«. V tem avstrijstvu je prišel siromaki Fries-Skenejevo družino in je ne samo svojega klijenta pripravil za izpit, temveč je tudi sebi našel ženo v njegovi sestr. S tem si je preskrbel družinsko zvezo za uspešno napredovanje v avstrijski upravni karieri do cesarskega namestnika in barona. Dovoljeno mi je bilo, da je svoje imenu dodal še ime Skene.

Z odličnim spoštovanjem Dr. Ivan Šveglj

Ustanovljen je Slovenski avtomobilski klub ki je član nove Zveze avtomobilskih klubov ter ima samostojno ljubljansko in mariborsko sekcijo

Ljubljana, 16. maja. Včeraj popoldne je imel Avtomobilski klub kr. Jugoslavije, sekcija Ljubljana, svoj 16. redni občni zbor, katerega je otvoril predsednik g. Avgust Praprotnik s pozdravom zastopnika bana načelnika g. D. Trstenjaka, zastopnika župana dr. Brileja, zastopnika Tujskoprometne zveze g. dr. Žižeka in zastopnikov tiska. Visoki pokrovitelji Nj. Vel. kraljici Mariji in častnemu predsedniku Nj. Vis. knezu namestniku Pavlu so zborovalci poslali udanostne brzojavke.

Predsednik je v svojem poročilu poudaril, da se vsi občni zbori v zelo razburkanem času. Do izbruhov vojne je klub imel lepe uspehe, potlej pa so bili vsi lepi izgledi za razvoj našega avtomobilizma uničeni. Z velikimi naporji se je posrečilo odpraviti ali omiliti nekatere ukrepe glede omejitve motornega prometa. Vojna je zaustavila tudi prizadevanje za zboljšanje naših cest. V drugi polovici lanskega leta je imel klub mnogo posla za preureditev centrale v Beogradu in za ustanovitev Slovenskega avtomobilskega kluba. Novi odbor bo imel najbrže zelo težavno stališče. Tujski promet je padel do skrajnosti, potovanja v inozemstvo je čedalje manj, klubovi dohodki so se znižali, napeti bo treba vse sile za obdržanje ravnotežja v proračunu. Prizadevanja glede bencinskega vprašanja, modernizacije cest in glede raznih davščin bo moral novi odbor nadaljevati. Ne vemo pa še, kakšne naloge nas čakajo, zato moramo biti na vse pripravljani. Prišel pa se je čas, da se moramo združiti, pozabiti na morebitne spore, da lahko povsod složno nastopamo.

Prvi tajnik g. Birimiša je poročal izčrpano o poslovanju tajništva. Z intervencijami je klubu uspelo, da se je ukinila luksuzna taksa na avtomobile in na motorna kolesa. Dajativi za avtomobile in za cestni sklad se bosta pobirali skupno v višini 400 din. Za motokolese se je ukinil izredni prispevek za cestni sklad. Razmerje med izvozom avtomobilskih turistov je pri nas približno 1:2, to se pravi, da naši avtomobilisti in motokolesarji v veliko večji meri potujejo v inozemstvo kot prihajajo tujci v našo državo, ker si avtomobilisti želijo predvsem dobrih cest. Modernizacija cest pri nas zelo počasi napreduje. V Sloveniji bodo letos modernizirane državna cesta Ljubljana—Kranj—Podvin, banovinska cesta Podvin—Lesce—Bled, državna cesta Maribor—St. Ilija, a z deli so pričeli tudi na odseku Maribor—Zemmer ter Ježica Domžale.

Stanje nekaterih državnih cest je obupno, zlasti stanje cest Ljubljana—Planina—državna meja ter Ljubljana—Maribor. Kredit 11.000 din na kilometer ceste je vsekar pre malo, kajti drugod votirajo po 40.000 din za kilometer letno. Sekcija je posvečala veliko pažnjo avtomobilskemu tujekemu prometu in tujskoprometni propagandi. Klub je izdal že drugo izdajo

svoje avtomobilske karte. Obsežna je bila akcija proti škodljivim posledicam uredbe o omejitvi motornega prometa. Večina članov je s sedanjo rešitvijo bencinskega vprašanja zadovoljna. Cene tekočega goriva so se zelo dvignile, od 5,25 din l. 1938 v novembu do 6,95 din od 1. maja letos. Osnutek uredbe za pospeševanje domačih pogonskih goriv je nekje obital. Banská uprava pobira še danes dvojno takso na pnevmatike za ona vozila, ki uporabljajo za pogon domača pogonska sredstva. Nismo žal še sodobnega zakona o prometu z motornimi vozili po cestah.

Klub je priredil več sporitnih in propagandnih voženj živahnih je bilo delo kluba v propagandnem pogledu. Število članov se je povečalo za 97, od katerih odpade 33 na redne člane, 64 na člane kola avtomobilistov. Ob koncu leta je sekcija imela 221 rednih članov, 236 članov kola avtomobilistov in 49 članov kola motokolistov. Triptikov je bilo izdanih 99, 10 več kot predlanskim, karneetov pa 519, 42 več kot predlanskim, največ za Italijo in Nemčijo. Mednarodnih prometnih knjižic je sekcija izdala 610, 97 več kot predlanskim. Po načrtu sekcije Zagreb je bila ustanovljena Zveza avtomobilskih klubov namesto dosedanje centrale, člani zveze so Slovenski avtomobilski klub, Hrvatski avtomobilski klub ter Srbski avtomobilski klub.

Finančno-ekonomsko poročilo g. Juvanca kaže, da je bilo delovanje sekcije v tem pogledu zelo uspešno in izkazuje 355.000 din dohodkov ter 237.000 din izdatkov. O uspešnem delovanju športno-turističnega oddelka je poročal g. Šabec, o motosekciji g. inž. Struna, nakar je za nadzorni odbor predlagal g. Svetozar Hribar razrešnico s pohvalo. Predlog je bil soglasno sprejet, odobrena so bila tudi vsa poročila. Blagajnik g. Karel Govekar je poročal o novem proračunu z 207.800 din dohodki in izdatki. Proračun je bil soglasno sprejet. O osnutku novih pravil samostojnega Slovenskega avtomobilskega kluba je poročal g. dr. Žužek. Centrala v Beogradu je bila likvidirana, ljubljanska sekcija je prejela svoj delež od prejšnje skupne imovine. Nova pravila zveze so bila sprejeta, kakor tudi pravila novega kluba v Ljubljani, ki bo imel dve samostojni sekciji, in sicer ljubljansko in mariborsko sekcijo.

Pri volitvah so bili izvoljeni kandidati, ki jih je predlagal g. dr. Pavlin, v odbor, nadzorni odbor, v delegacijo Slovenskega avtomobilskega kluba, ki bo predvidoma ustanovljen sredo nedeljo ter v razsodišče. V odbor ljubljanske sekcije so bili izvoljeni gg. predsednik Avgust Praprotnik, prvi podpredsednik dr. Born, drugi podpredsednik dr. Žužek in odborniki Janko Šabec, Karel Govekar, Viktor Bohinec, Dušan Breznik, dr. Fred Chrobat, Erik Krišper, Boris Kristan, Franc Palme, Stanko Rozman, inž. Albert Struna, mag. phar. Josip Sušnik, inž. Jos. Stofa in dr. Vinko Vrhunec.

Spomladanski ljubljanski velesejem

Ljubljana, 16. maja. Letošnji pomladni ljubljanski velesejem bo prirejen kot 47. velesejemski razstav na prirediteljev. Trajal bo od 1. do 10. junija. Obeta se nam več bogatih gospodarskih in drugih posebnih razstav.

V splošnem delu bodo razstavljeni izdelki naslednjih industrijskih in obrtnih strokov: strojne in kovinske industrije, fine mehanike, radio in elektrotehnika, razsvetljava in kurjava, vozovi, kolesa, lesna industrija, usnje in konfekcija, tekstilna industrija, krznarstvo, kemična industrija in fotografija, papir in pisarniške potrebščine, razni aparati za terapijo. Dobro bo zastopana živilska industrija, lep oddelek bo imelo stavbarstvo, kakor tudi glasbila, mnogo bo razstavljenih fine keramike, bižuterije, stekla in porcelana, obetajo se nam pa tudi razne privlačne novosti.

Posebne, zaključene razstave bodo nasle dnje: mnogo bo razstavljenih avtomobilov in motornih koles, obširna bo pohištvena razstava. Mala obrt bo zastopana tako dobro, da bo tvorila že sama lepo obrtno razstavo. Posebno pozornost bo zbužala razstava o zaščiti pred letalskimi napadi, kjer bo ponazorjena aktivna in pasivna obramba. Pri organizaciji te razstave sodelujejo: zaščitni urad mestnega poglavarstva v Ljubljani, ministrstvo vojske in mornarice, banska uprava, državni in higienski zavod in gasilska zveza. Posebnost bo razstava pod naslovom »Zobna tehnika«, ki jo priredi Društvo zobnih tehnikov ob svoji 30letnici. Zveza gospodinj bo zopet priredila aktualno razstavo pod naslovom »Naša vsakdanja hrana«. Razen

tega bo prirejenih še več manjših posebnih razstav. Opozoriti je pa treba predvsem na posebno turistično razstavo.

Razstavljalcem se nudijo izdatne prevozne, carinske in trošarske olajšave. — Inozemski obiskovalci dobe na podlagi velesejemске legitimacije jugoslovenski vhodni vizum brezplačno pri naših konzulatih. Na naših železnikah imajo obiskovalci velesejma brezplačno povratek. Na postaji morajo kupiti razen vozovnice še rumeno železniško izkaznico za dva dni. Vozne olajšave veljajo za dopotovanje od 27. maja do 10. junija, za povratek pa od 1. do 15. junija. Na inozemskih železnikah veljajo naslednji popusti: v Bolgariji, na Madžarskem in v Turčiji na azijskih progah 50 odstotkov; v Franciji, Grčiji, Češko-Moravski, Rumuniji, Švici, in Turčiji na evropskih progah 25 odstotkov, v Italiji pa 30 odstotkov.

Tudi letos bo imel velesejem prostrano zabavišče. Objavljajo nam posebno zanimivost večerne predstave »Totege teatrac«.

ŠAH

Brzi turnir Centralnega šahovskega kluba. V torek so se igralci ČSK po daljšem predsedku pomerili v brz igri. Prvenstvo maja si je osvojil mladi Germek z 9½ točkami. S svojim lepim uspehom je vsekar zelo ugodno presenetil. Drugo mesto je zavzel šahka z 9, tretje in četrto Puc in Šorli z 8, peto Furlani z 7½, šestdo Kavečič z 7, sedmo Kumelj z 6½, nadalje Požar z 6, Hren z 4½, Arrigler z 4, Pintarič z 3½, Samobor z 2½, Gardjančič z 2 točkama,

DANES
JE SE ČAS
Ob 16., 19. in 21. uri

Greta Garbo v vlogi sovjetske emigrirane
Kino Union
tel. 22-21
Oglejte si aljajno komedijo, pri kateri se boš izvrstno zabavali in od srca nasmejali!

SAMO SE DANES ob 16., 19. in 21. uri predvajamo prelepi filmski roman iz kraljevstva čarobnih visokih planin!
Ljubezen v planinah
KINO SLOGA — tel. 27-30
Magda Schneider - Rolf Wanka - Viktor Staal - Anneliese Uhlig - Paul Wegener.

Da vam ne bo žal, oglejte si danes
BAL V OPERI
Danes poslednjič.
DANES POSLEDNJIČ! — Paul Hörbiger, Theo Lingner — Hans Moser.
KINO MATICA, tel. 21-24. — Predstave ob 16., 19. in 21. uri.

Impozanten sprejem hrvatskih književnikov v Mariboru

Obisk hrvatskih književnikov se je pretvoril v sijajno manifestacijo nacionalne misli ter slovensko-hrvatskih kulturnih stikov

Maribor, 16. maja. Včeraj popoldne se je zbrala na glavnem kolodvoru večstotna množica, da sprejme hrvatske književnike. Ze dolgo pred napovedano uro je prihajala mladina, zbrani so bili predstavniki vseh mariborskih, nacionalnih in kulturnih organizacij. Navzoč je bil tudi magistratni direktor Rodošek kot zastopnik mestne občine, bivši župan dr. Franjo Lipold, sreska načelnika dr. Šiška in Elletz, ravnatelj dr. Tominešek. Polnoštevilno so bili zbrani člani Umetniškega kluba s predsednikom dr. M. Snuderlom in mariborske podružnice »Napretka« s g. Paljagom na čelu. Množica je viharno vzklivala ob prihodu brzega vlaka. Godba je zasvirala, pred goste pa je stopil predsednik Umetniškega kluba dr. M. Snuderl, ki je v svojih izjavah pohvalil, da je minilo prejšnji mesec 21 let, kar je Maribor zadnjič pozdravil hrvatsko odposlanstvo. Takrat so spremljali iz tujine zemeljske ostanke Zrinjskega in Frankopana, ki so jih prepeljali v Zagreb. Tudi takrat se je zbrala velika množica mariborskih Slovencev, njim na čelu general Maister, osvojitelj Maribora, pred krstama obeh hrvatskih velikani, da je pozval general Maister svoje častnike, da potegnje sablje. V imenu vseh je govoril prisrčno, da bo slovenski Maribor branil to zemljo, kakor sta svojo zemljo branila Zrinjski in Frankopan ter da si bomo Slovenci in Hrvati kakor takrat ostali zvesti bratje tudi v bodoče. Preteklih 20 let pa nam je v svarilo, kako ne smemo več dalje. Reprezentanti hrvatske kulture so nam s tem, da so prišli v Maribor, nakazali pot v bodočnost. Prehudi so časi, da bi mogla dva na tako ožem prostoru in med velike narode stisnena majhna naroda, kakor sta hrvatski in slovenski, vztrajati na ločitvi duhov, kakor se je deloma pokazalo preteklih 20 let. Hrvatski književniki so započeli novo dobo, ko so šli v Ljubljano. Hoteli v svoji akciji pokazati začetek, so hrvatski književniki nadaljevali svoje prizadevanje. Prišli so v Maribor, ki jih je sprejel z vsem navdušenjem in odprtim srcem. Z željo, da bi kratko prvo bivanje med nami bilo gostom drago in prijetno ter da bi rodilo za naše prijateljstvo in duhovno stremeljenje obilo sadov, je dr. M. Snuderl pozdravil hrvatske književnike v imenu vsega kulturnega in slovenskega Maribora ter jim izreklo prisrčno dobrodoščilo.

Združeni mariborski pevci so pod vodstvom zborovodje Ispavčeve pevke župe g. Albina Horvata ubrano in zanosno odpele »iz bratskog zagrljaja«, nakar se je prisrčno zahvalil v imenu hrvatskih književnikov in vseh Hrvatov g. dr. Ilija Jakovljevič. Izrazil je veselo presenečenje nad krasnim sprejemom, ki ga je zavedni Maribor pripravil predstavnikom hrvatske kulture. Svoja izjavljaja je zaključil z vzklikom slovenskemu Mariboru in Slovencev. Nato je še gospa Pinterjeva izročila dr. Jakovljeviču krasen soplek rož v imenu mariborske narodnega ženstva ter izrekla prisrčno dobrodoščilo dragim gostom, prav tako je izročila gostom lep soplek rož gđ. Cerinškova.

Večstotna množica se je nato uvrstila v impozanten sprevod z dragimi gosti na čelu, ki je krenili po Aleksandrovi cesti do hotela »Orel«, kjer gostje ložirajo. Množica je ves čas toplo vzklivala bratom Hrvatim in hrvatsko slovenski kulturni vzajemnosti, pa tudi kralju Petru II. in Jugoslaviji. Pred hotelom »Orel« je spregovoril z okna g. dr. Jakovljevič, ki se je zahvalil množici za sprejem, se spomnil vseh zaljubljenih mož, ki so se borili za osvoboditev Maribora, ter prosil množico, da se mirno razide.

Zastopstvo hrvatskih književnikov se je nato z dr. Jakovljevičem na čelu odpelalo na poborsko pokopališče, kjer je dr. Jakovljevič položil na grob generala Maistera krasen venec hrvatskih književnikov. Ob tej priliki je počastil spomin pokojnega generala in pesnika s primernim pietetnim nagovorom. Zatem je spregovoril predsednik Umetniškega kluba dr. Maks Snuderl.

V nabito polnem gledališču je bil snodi literarni večer, na katerem je bil zbran ves zavedni Maribor. Literarni večer, na katerem sta spregovorila dr. Jakovljevič za hrvatske književnike in dr. Maks Snuderl za Umetniški klub v Mariboru, ki je organiziral literarni večer v okviru III. umetnostnega tedna, je nudil sliko velike manifestacije slovensko-hrvatske kulturne vzajemnosti. Svoja dela so čitali Vladimir Nazor, ki je čital svoj prevod Gregorčičeve »Sočice«, Tin Ujevič, dr. Ilija Jakovljevič, Dobriša Cesarić, Dragutin Tadijanović, Ivo Kozarčanin, Ivan Goran-Kovačić, Novak Simić in Olinko Delorko. Vsem je množica navdušeno vzklivala. Po literarnem večeru je bil pri Orlu svečan banket na čast dragim gostom, kjer so številni govorniki izražali misel poglabitve slovensko-hrvatske kulturne vzajemnosti.

Veljačasto in dostojno je Maribor sprejel drage goste. To je pokazal tudi na zunaj, saj so z mariborskih hiš zavirale v pozdrav milim gostom državne trobojnice. Upati je, da se stid, vzpostavljeni s snodnim nastopom hrvatskih književnikov ne bodo prekinili, ampak da se bodo vse bolj ujevali in poglabljali. To terja tudi resnoba naših dni in našega časa.

Težnje obmejnih avtomobilistov

Počastitev zaslužnega častnega člana g. Ferda Pinterja

Maribor, 16. maja. Snodi se je vršil pri Orlu 15. redni letni občni zbor mariborske sekcije Avtomobilskega kluba kraljevine Jugoslavije, ki ga je otvoril in vodil zaslužni predsednik ravnatelj g. Anton Krejčí. Po uvodnih formalnostih je prisrčno pozdravil številno članstvo ter zastopnike oblasti in raznih drugih korporacij. Z obnega zboru sta bili odposlani na predlog predsednika Krejčija udanostni brozjavki Nj. Vel. kralju Petru II., Nj. Vel. kraljici Mariji, pozdravne brozjavke pa Nj. Vis. knezu namestniku Pavlu, banu dr. Natlačenju, Centrali Avtošklu v Beogradu in Avtomobilskemu klubu v Ljubljani. Občni zbor je nato počastil spomin in pretekli poslovni dobi umrlih članov.

V obširnih in klenih izjavah je zatem g. ravnatelj A. Krejčí orisal delovanje sekcije v pretekli poslovni dobi. Odbor je imel tudi lani najboljšo voljo, da se peča z vprašanji, ki tičejo neposredno Avtomobilski klub in to v prvi vrsti izboljšanja našega cestnega omrežja, omejitve davkov in taks, ki v preveliki meri obremenjujejo avtomobilizem, pospeševanje turizma, kakor tudi akcijo za pocenitev pogonskih sredstev. V tem pogledu je napravila sekcija potrebne korake. Trudila se je, da se vendar enkrat zgradi prepotrebna cesta od naše severne meje proti Ljubljani. Napravila je številne vloge za znižanje javnih dajatev, posebno avtonomnih, ter vložila vloge na razna ministrstva, da se olajša in pospeši avtomobilski promet, ki predstavlja predpogoja za avtomobilizacijo naše vojske. Ako bi živeli v normalnih časih, bi se morebiti to ali ono vprašanje lahko pozitivno rešilo, tako pa so nas prehiteli drugi dogodki in se je morala sekcija baviti z deli, ki jih ni imela v svojem programu, ki pa so zahtevali nujne in odločne rešitve.

S sklenitvijo hrvatskega sporazuma in preureditvijo naše države je tudi v organizaciji naših avtomobilistov nastal nov položaj. Potrebno je bilo v novih razmerah, da se jim prilagodi tudi organizacija Avtomobilskega kluba kr. Jugoslavije, kar je povzročilo dolgotrajno posvetovanje. Po dolgem posvetovanju se je Avto klub kr. Jugoslavije pretvoril v tri samostojne klube in sicer v srbski, hrvatski in slovenski avtomobilski klub. Od premoženja centralne je dobila mariborska sekcija 180 tisoč din. Priprave za ustanovitev Slovenskega avtomobilskega kluba so že zaključene in bo ustanovni občni zbor že v nedeljo. Člani mariborske sekcije Avtomobilskega kluba so se lani v lepem številu udeležili

vali tudi na sportnem polju. Načelnik motosekcije g. podporočnik Aleksander Glebov si je lani priporil na težki mednarodni alpski dirki srebrni pokal, na mednarodni dirki v Beogradu pa si je g. Stojšek priporil lepe lovorki. Ob koncu svojega poročila je g. ravnatelj Krejčí apeliral na navzoče, naj se zavedajo, da so člani viteške organizacije, na kateri ima največji interes naša država. Živimo v resnih časih in v teh resnih časih mora biti tudi vse članstvo Avtomobilskega kluba v svesti si, da služi svoji državi in svojemu kralju z vso iskrenostjo in z vso požrtvovalnostjo.

Zatem je sledilo obširno poročilo aglnega tajnika g. Sertića. Kakor lani, je bilo tajništvo tudi v pretekli poslovni dobi največ zaposleno z izdajanjem kartov, triptikov in mednarodnih dokumentov itd. Do trenutka političnih dogodkov v septembru 1. l., ki so popolnoma zavirali mednarodni avtomobilski promet, si je v prvih 8 mesecih avtomobilizem prav lepo razvil. To velja za osebne in tovarne avtomobile kakor tudi za motorna koleša. Sekcija je lani izdala skupno 495 triptikov, 8 kartov, 285 mednarodnih uverenj za motorna vozila in 239 mednarodnih šoferskih izkaznic. Sekcija šteje skupno 307 članov. Sekcija je razpošiljala članstvu brezplačno revijo »Avto in sport« in je tajništvo interveniralo v vseh primerih, če se je obrnilo članstvo na isto pri raznih oblastih v najrazličnejših zadevah in ukrenila potrebne korake za zlobojanje obstojčih prilik in za odpravo nedostatkov. Po svojih delegatih se je mariborska sekcija Avto-kluba udeležila raznih konferenc in prireditelj ter je po svojih delegatih tudi sodelovala na zasedanju turističnega sveta v Ljubljani in sreskem cestnem odboru v Mariboru zaradi gradnje in finansiranja opece ceste Reka—Sv. Arah k Ruski kodi, h kateri bo sekcija prispevala 10.000. Lani se je ustanovila pod okriljem Avto-kluba motociklistična sekcija, ki ima svoj lasten odbor in ki mu načeluje aglini in požrtvovalni načelnik podporočnik g. A. Glebov. Ta sekcija uspešno deluje v okviru svojega programa in ciljev.

Sledilo je blagajniško poročilo, ki ga je podal g. dr. Marín. V imenu nadzornega odbora sta poročala gg. F. Pinter in Rosenberga.

Po kratkem odmoru so sledile volitve in je bila v pretekli večini izvoljena današnja uprava z zaslužnim predsednikom g. A. Krejčijem na čelu. Pri slučajnostih so se obravnavale zadeve glede reorganizacije kluba. Mariborska sekcija bo ostala

la nadalje samostojna in to v organizatoričnem kakor tudi v finančnem pogledu. Pri pogajanjih s ljubljansko posestrimo glede ustanovitve Slovenskega avtomobilskega kluba je prodrla zahteva mariborske sekcije, da morajo biti pravila SAK tako sestavljena, da ne bi bila nobena sekcija majorizirana, marveč da se morajo vsi važni sklepi vršiti le tedaj, ako je sporazum med sekcijami dosežen. Naposled se je g. Krejčí zahvalil ljubljanski sekciji, s katero so delegati mariborske sekcije vsa pogajanja glede ustanovitve SAK v prijateljskem duhu spravili do uspešnega zaključka.

Mariborske in okoliške novice

— Pomoč revni deci. Prvi dan nabiralne akcije je lepo uspel. Ker pa še marsikdo ni imel zavoja pripravljenega, najvjudneje je proštno vse, naj pripravijo darila, da se nam bo s tem delo nekoliko olajšalo. — Žensko društvo.

— Ljudska univerza v Mariboru. V petek 17. t. m. bo predaval znani biolog dr. Boris Zarnik, univ. prof. iz Zagreba o temi »Kaj podeduje otrok od očet in kaj od matere«. Predavanje bodo pojasnjevale skloptične slike.

— Odprava poštnih paketov iz Maribora. Zaradi ukinutve ambulančne pošte pri vlaku, ki odhaja iz Maribora ob 20.55, bo morala kolodvorska pošta od 19. maja dalje odpravljati pakete v smer proti Ljubljani in Zagrebu ob 17.55 v dveh ambulantnih postah. Opozorjajo se odposiljatelji, da po možnosti oddajajo svoje pakete mariborskim poštam že dopoldne ali popoldne vsaj do 16.

— Dijaki in profesorji. To je naslov predavanja, ki ga bo imel prof. J. Sediv drevi ob 20. v dvorani Ljudske univerze pod okriljem društva »Šola in dom«. Predavatelj bo pri tem uporabljal odgovore iz svoje obširne ankete, ki jo je imel med svojimi dijaki. Vstop je brezplačen.

— Novi grobovi. Na Ruški cesti 1 je umrla vdova po upokojenem finančnem komisarju Roza Repulush, stara 61 let. — V Strossmayerjevi ulici 16 je preminila zašebnica Avgusta Krajnc, stara 54 let. — V Sokolski ulici 4 na Pobrežju je umrl upokojeni jetniški paznik Miroslav Špelec, star 55 let. — Zaljubljen naše globoko sožalje!

— Mariborsko gledališče gostuje v Selnici ob Dravi. Da se vstopajo čim tesnejši stiki med mestom in našim obmejnimi podeželjem, bo v nedeljo 19. t. m. ob 3. popoldne gostovanje mariborskega gledališča v naši obmejni Selnici ob Dravi. Upripori se pomembna švicarska drama »Via Mala«.

— Nočno lekarniško službo imata tekoči teden Minarifičeva mestna lekarna pri Orlu na Glavnem trgu 12, tel. 25-85 ter Remsova lekarna pri sv. Roku na vogalu Aleksandrove in Meljske ceste, tel. 25-32.

— Sejmске novice. Na zadnjem živinskem sejmu so prignali okoliški kmetje 473 glav živine, in sicer 6 bikov, 7 volov, 367 krav, 21 telet in 9 konj, prodanih pa je bilo 333 komadov. Cene so bile naslednje: debeli voli 7.50 do 8.75, poldebili voli 6 do 7.50, plemenski voli 6 do 8, bikli za klanje 5.50 do 7, glavne krave debele 5.50 do 7.50, plemenske krave 5 do 7, krave za klobasenje 4 do 5.25, molzne krave 6.50 do 7.75, breje krave 4.50 do 6.50, mlada živina 6 do 8, teleta 6 do 7 din za kg. Mesne cene pa so bile naslednje: volovsko meso prve vrste 14 do 16, meso bikov, krav in telic 12 do 14, telečje meso prve vrste 12 do 14, svinjsko meso sveže 16 do 18 din za kg.

— Poroke. V zadnjem času so se v Mariboru poročili: Viktor Deuchman, stavbni mojster, in Marija Strasser; Franc Puhman, delavec, in Ivana Stuhec; Anton Zelj, čevljar, in Helena Bobovnik; Ivan Furek, pos. sin, in Marija Pišek, pos. hči iz Cirkovc; Vincencij Vedlin, posestnik, in Veronika Ekart, pos. hči iz Cirkovc; Jakob Skutnik, kmetič sin, in Ivana Janež, kmetička hči iz Mute; Rafael Brunšek, mesarski pomočnik, in Gizela Novak, tovarniška delavka, Aleksandrova cesta 16; Josip Kovačić, sedlar, in Julijana Volmajer-Pohnin, zasebnica, Oreško nabrežje 3; Anton Dubac, tovarniški delavec, in Hilda Markežič, navijačka, Pobrežje; Janez Petlić, delavec, in Veronika Bračič, šivilja, Pobrežje; Mihael Kvas, žagar, in Marjeta Sinić, tkalka, Tezno; Simon Papež, ličar drž. žel., in Marija Tkavc, čistilka, Pobrežje; Josip Pak, tkalski pomočnik, in Marija Krajnc, navijačka, Pregljeva ulica 12; Srečko Stanič, učitelj, Sv. Bolfenc na Kogu, in Berta Prus, zborovodja, asistentka, Boograjska ulica 18, Ignac Kotar, str. oblikov., in Amalija Lovise, kuharica, Tezno; Karel Meglič, tov. mizar, in Pavlina Frank, predica, Zolzejeva ulica 9; Milan Može, poštni uradnik, Murska Sobota, in Marija Luketič, Pobrežje; Gregor Ambroz, tkalski pomočnik, in Kristina Belina, snovalka, Pobrežje; Peter Škerlec, slikarski pomočnik, in Elizabeta Krček, b. kontoristka, Tezno; Viktor Hohnjec, tovarniški delavec, in Marija Donko, navijačka, Pobrežje; Frano Mihna, brivski pomočnik, in Ivana Milčič, šivilja, Pobrežje; Avgust Osojnik, delavec, in Rozalija Ažnosh, tkalka, Pobrežje; Franc Motaln, delavec, in Antonija Brodnjak, delavka, Zgor. Radvanje; Anton Predan, delavec, Pekre in Katarina Brodnjak, predica, Zgor. Radvanje. — Bilo srečno!

— Sreča je bila naklonjena na tomboli Glabene matice tkalki Elizabeti P. a. ovi, ki je dobila prvo tombolo v znesku 5000 din. Nadaljnji srečniki so bili učenka Ana Gruntnerjeva, ki je dobila 3000 din, kličavničarski pomočnik Lovrenc Stoklas, ki je dobil 1000 din, delavka Ana Verzežova 1000 din, delavec Josip Muhič, zasebnica Neža Petrovič in delavec Tomaž Bratec, ki so dobili po 500 din. Razdeljenih je bilo še več manjših denarnih in praktičnih daril.

— V Strelški ulici v Novi vasi je neki motociklist zavozil v gručo ljudi. Pri tem je obšel s hudimi poškodbami po vsem telesu Vekoslav Momčillovič, ki so ga prepejali v bolnico.

— Huda mrcina. V šolski ulici je napadel neki pes Gletnega ključavničarskega sina Slavka Pihlerja ter ga tako nevarno obrizel po obrazu, da so morali Pihlerja odpeljati v mariborsko splošno bolnico.

Sledil je slavnostni del smotnega večera: Izročitev častne diplome dolgoletnemu in zaslužnemu predsedniku g. Ferdu Pinterju, ki je bil lani izvoljen za častnega člana. Z velikim navdušenjem so vsi delegati vse naše države sprejeli ta sklep, kar dokazuje, koliko spoštovanja uživa v avtomobilskih krogih bivši predsednik g. F. Pinter. Val avtomobilisti naše severne meje so hvaležni g. Pinterju, da je vodil mariborsko sekcijo skozi več let z velikim uspehom. V znak hvalečnosti za požrtvovalno delo, ki ga je vršil kot predsednik mariborske sekcije mu je predsednik g. A. Krejčí izročil častno diplomu. Za počastitev se je v klenih besedah zahvalil g. F. Pinter, ki je zagotavljal, da bo tudi vnaprej ostal v prvih vrstah pobornikov za napredek našega avtomobilizma. Prisrčna počastitev se je zaključila z družabnim večerom, ki je povezal naše obmejne avtomobiliste v lepi skupnosti.

— Tasta je hotel umoriti. Orožniki so aretirali 40letnega posestnika Janeza Zorka iz Sv. Trojice v Slovenskih goricah, in sicer zaradi tega, ker je nekoga moškega nagovarjal, da bi ustrelil njegovega tasta Matijo Šauperla v Cigoni. Janeza Zorka so prepeljali v mariborske sodne zapore.

— Dve prometni nezdigi. V Pesnici je treščil 32letni Maks Terjavčnik tako nesrečno z motornega koleša, da je obšel nezavesten s hudimi poškodbami na glavi. — Na Tržaški cesti pa je padel s koleša 10letni železničarjev sin Kurt Reuf, ki si je pri padcu zlomil levoico. Oba ponesrečenja se zdravita v bolnici.

— Čigavi sta uri? Trgovski vajenec Franc Pouka je našel zlato žensko uro, zasebnika Greta Lavrič pa kromirano žensko uro. Lastnici dobta uri na polježi.

— Ukradeni in najdeno kolo. Tkalcu Mirku Potisku je izginilo izpred poslopja OUZD kolo znamke »Empire« z evidenčnim številom 2-197793. Na pešpoti ob Ruški cesti pa so našli kolo znamke »Puch« z evidenčnim številom 2-139376, ki ga lastnik dobi na policiji.

— Sokolsko društvo Studenci priredi v soboto 18. maja v svoji dvorani pester večer pod naslovom »Vssakomur nekaj«. Sodelujejo: Slavko Lukman, znani tenor in koncertni pevec Jos. Povhe, znani slovenski komik in režiser ter bivši član ljublj. in marib. gledališča. Pri glasovirju na bo žvrzolela ga Vrabcena Na sooredu so lahke melodiozne operne operetne arije in pesmi kupleti in humristični vtisi s petjem, zastopani pa kompozitisti Verdi, Plotov, Schubert, Lehar, Stritof, Pregeli, Kurtis, Pliskman, Gregorc, Sunnee, Jankovec, Jiranek in Beneš. Odlično bran soored in njega splošno priznani izvajalci bodo zadovoljili vsakogar.

— Tezenske novice. Na binkoštni pone deljek je pri prireditvi godbenega društva Tezno v gostilni Sever v Spodnji Dobravi nadomoda počila žila na nozi nekemu kolešarju. Takot so ga prevezali in mu z veliko težavo ustavili kri. Odremili so ga v bolnico.

— Tezenska pošta za mariborski okoliš napoveduje oblačno vreme s slabim deževjem in poslednjih toplota se ne bo mnoge izpremenila. Včerašnja najvišja toplota je bila 14.6 današnja minimalna intranja temperatura 5.2. Padavine 8.2 mm.

Mariborsko gledališče

Četrtek, 16. maja: Zaprt (Predgeneralka)
Petek, 17. maja: Zaprt. (Generalka).
Sobota, 18. maja ob 20: Kršalida. Krstna predstava.

Zasedba v »Krisalida« je sledeča: Puzonist, ki pričara kralju, da življenje brez sanj, brez luizi ni resnično življenje, je Rado Nakrst. Kralja igra Kovč. Pantolona, ki predstavlja dobri narod, Just Koluta. Harlekina in Kolombino, ki predstavljata ljubezen, igraata Verdonik. Edo in Ema Starceva. Razen teh nastopijo še kot Meristo Gorinšek kot kraljev sluga Blaž, kot doktor Faust Stander, kot Don Kihot Crnobori, kot Saloma Naratova, kot rabelj Turk, kot plesalec Harastović, kot plesalka pa Danica Savinova. Krisalida, kot apoteozo umetnosti, pričara Branka Rasbergerjeva.

Iz Slovenskih gor

— 70 letnica lenarskega učiteljskega društva. Pri Sv. Trojici v Slovenskih gorah bo 22. t. m. slavnostno zborovanje srečnega učiteljskega društva pri Sv. Lenartu v Slov. gorah, ki bo praznovalo svojo 70letnico. Na sporedu bo tudi poklonitev pred spomenikom viteškega kralja Aleksandra ter predavanje o zgodovini društva. Vabljeni so vsi bivši člani tega društva, zastopniki sosednih društev in sol ter vsi prijatelji učiteljskega, ki žele preživeti lep dan sredi Slovenskih gor. Prijave podjete do 19. maja šolski upravi pri Sv. Trojici v Slov. gorah.

Iz Ljutomera

— Nastop gluhozemnih. V Sokolskem domu so v nedeljo dopoldne nastopili gluhozemni iz Ljubljane, ki jih vodi grafik g. Sitar. Uporizorili so enodejanski »Zamorrec« in »Oče«, ki sta prav dobro prikazali smisel igre ter sposobnost gluhozemnih, sad vzgoje ljublj. gluhozemnice. Najprej je pozdravil g. Sitar, ki je podal nekaj statističnih podatkov o vsotji gluhozemnih ter poudaril njen pomen s socialnega stališča.

— Razstava aeromodelov. Ljutomerska jedralna skupina je priredila v nedeljo in binkoštni ponedeljek razstavo aeromodelov v prostorih meščanske šole. Razstavo je posetilo lepo število tistih, ki se zanimajo za aviacijo.

Iz Gornje Radgone

— Oddelitev spomni herojev našmeje. Prvo nedeljo mesca junija dopoldne bo v obmejni Gornji Radgoni svečano odkritje spomenika radgonskim žrtvam iz 1. 1918 in Maistrovim borcem iz 1. 1918. Pripravljalni odbor je razposlal pismena vabila vsem društvom in organizacijam, naj bi prisostvovali v čim večjem številu temu velikemu narodnemu prazniku na meji. Vsa sokolska društva, ki so prejela tozadevne prijavnice za udeležbo se naprošajo, da pošljejo izpolnjene prijavnice na naslov sokolskega društva v Gornji Radgoni najpozneje do 26. maja. Bratje

Sokol in sestre Sokolice, pohitite na ta dan in obmejno Gornjo Radgono ter se skupno z obmejnimi Sokoli poklonite mamon junakov ob njihovem skupnem grobu, ki je trajan mejnik naše severne državne meje.

— Pogreša se, Jakob Domajnko. 40letni posestnikov sin na Jami pri Sv. Juriju ob ščavnici je odšel 7. majnika z doma v družbi svojega bratranca Martina Lančiča iz Žihlave. Podala sta se v gorice na Stari gori, kjer sta bila do pozne ure v noči, nato pa sta krenila nekoliko vinjena proti domu. Na banovinski cesti sta se razšla in odšla vsak v svojo smer. Medtem ko je Lančič prispel domov, pogrešajo od tega dne naprej Domajnka. Ker je bilo takrat deževno vreme ter je potok ščavnica precej narasel, domnevajo, da je zabredel vanj ter utonil. Kdor bi kaj vedel o tem, naj sporoči orožniški postaji pri Sv. Juriju ob ščavnici.

— Fev. d koncert. Pevsko društvo Zarja iz Murske Sobotice bo priredilo prihodnjo soboto 18. maja propagandni izlet v obmejno Gornjo Radgono. Istega dne zvečer ob 20. bo priredilo v posojilnični dvorani pevski koncert pod vodstvom dirigenta g. Milana Grma.

— Lepo uspel sokolski kolešarski izlet v Apače. Na binkoštni nedeljo jutraj je priredilo mursko sokolsko okrožje propagandni kolešarski izlet v prijazno obmejno vas Apače pri Gornji Radgoni. Oblačno nedeljsko jutro ni plašilo številnih mladih Sokolov in Sokolice, da ne bi pohiteli na zborni mesto iz Ljutomera, Krizevcev, Male Nedelje, Verzeja in Gornje Radgone v Apačko kotlino pod vodstvom okrožnega kolešarskega referenta br. Joška Horvata. Pred črnejševskega opekarno pri Gornji Radgoni so sprejeli Sokoli kolešarje Murskega polja gornjeradgonski Sokoli, katerim so se pridružili tudi nekateri člani kolešarskega in motociklističnega kluba iz Gornje Radgone. Domača vsi kolešarji so bili opremljeni s predpisanimi zastavicami in zletnimi znački ter so v dolgi koloni z državno trobojko na čelu vozili disciplinirano skozi obmejno Gornjo Radgono ter nato naprej v Apače. V Apačah je bilo izletnikom kolešarjem pripravljeno zborni mesto, kjer je z visokega draga vihrala velika državna zastava. Takoj po njihovem prihodu je bil izvršen pozdrav državni zastavi, nato pa je prisotne nagovoril okrožni načelnik br. Slavko Stopar iz Ljutomera, ki je obrazložil pomen izleta. Po končanem govoru je zbrano članstvo zapelo državno himno. Sledile so redovne vaje kolešarjev pod vodstvom br. Joška Horvata. Zatem pa je krenila povorka skozi Apače ter na trgu zapela himno »Hej Slovane«. Po kratki zakuski v gostilni Ivana Kučana je vse članstvo prepevalo pesmi sokolskih legij zapustilo prijazne Apače ter krenilo disciplinirano proti Gornji Radgoni, kjer je bil razhod. Tej prireditvi, ki je izredno lepo uspela, je prisostvovalo številno občinstvo Apačke kotline ki želi, da bi silne propagandne izlete priredile tudi druge organizacije ter na ta način pripomogle v moralnem pogledu do utrditve naše severne meje.

PROPAGANDNE RAZGLEDNICE ZLETA MARIBORSKE SOKOLSKÉ ŽUPE

se dobijo v trgovini »Olimpija«, Tyrševa ulica, v Avtomatskem buffetu, Slovenska ulica, pri Tiskovni zadrugi, Aleksandrova cesta in v Kolodvorski prodajalni časopisov na kolodvoru.

SPORT

Tekme za nogometno prvenstvo. V Ljubljani je bilo snodi zbranje terminov za tekmovanje za nogometno prvenstvo Slovenije, ki bo pričelo 26. maja. Zbranje je izpadlo takole: 26. maja tekmujejo Mars : ČSK, potem Olimp : Maribor, Amater : Kranj, Železničar : Bratstvo z obratnimi tekmami 2. junija. Semifinalne tekme bodo 9. in 16. junija, finalne pa 23. in 30. junija.

Domovina nad vse

Paul Doumer piše v »Livre de mes files«: »Bolj kakor kadarkoli prej je treba svojo domovino v času, ko ji preti nevarnost, ljubiti z vročo, strastno in ljubosumno ljubeznijo. Ljubiti jo je treba do največjih žrtve svojih dobrin, svojega življenja in svojih otrok.«

Iz Litije

— Sestanek rezervnih oficirjev. Drevi ob 20. je sestanek vseh rezervnih oficirjev iz Litije, Zagarja in ostalega Zasavja, ki spada v litijski okraj. Na dnevnem redu so važne stanovske zadeve. V zadnjem času se je ustanovila posebna sekcija rezervnih oficirjev za litijski sodni okraj. Pri današnjem sestanku v salonu pri Urški se bodo sprejemali tudi še novi člani.

— Šolska večer. Za preglednika v šolskem okraju Litija I., ki ga tvori šole v litijemskem sodnem okraju, je imenovan g. Franjo Čiček, učitelj v Pobrežju pri Mariboru. Za šolskega preglednika okraja Litija II., ki ga tvori šole na višenjski strani našega srca, pa je imenovan gosp. Josip Dolgan, šolski upravitelj na Uncu pri Rakeku.

— Meningitis se zopet pojavlja. Ta deden se je pojavilo nekaj novih primerov meningitisa. Med drugim je moral oditi v ljubljansko bolnico g. Božo Juvan, ki je bil posebno agilen pri Sokolu in športnem klubu »Litija«. Nov primer meningitisa se je pojavil tudi na Grbnu pri Litiji.

Z Jesenic

— Združeni pevski zbori z Jesenic in Javornika prirede prvi skupni koncert v nedeljo 19. t. m. ob 20. v Sokolskem domu na Jesenicah. Nastopili bodo zbori pevskih društev »Sava«, »Soča« in »Sloga« z Jesenic ter »Enakost« in »Zora« z Javornika, ki imajo na sporedu lepe narodne in umetne pesmi. Zbore bodo vodili pevovodje gg. Franc Mencinger, Martin Jeram, Milan Rinaldo in Stefan Gerdej. To bo prvi skupni nastop vseh pevskih zborov v revirju.

Šef: »Pri katerem delu sva se snodi ustavila, gospodična?«
Tipkarica: »Pravkar sva delala načrte za skupni izlet, ko je prišla vaša žena.«

Osebnost generala Michielsa

ki je šef belgijskega generalnega štaba in glavni svetovalec vrhovnega poveljnika kralja Leopolda

»Vzdržal bom se, se glasi geslo sera belgijskega generalnega štaba generala Michielsa. Vrhovno vodstvo belgijske armade je v rokah tega generala, ki je 59 let star. Rojen je bil v Bruslju 1881. L. 1903. je postal podporočnik. L. 1914 je bil član generalnega štaba utrdb Liège. Med vojno je bil glavni sodelavec generala Jacquessa na Yseri. Po veliki ofenzivi 1918 je bil Michiels odlikovan z visokim odlikovanjem in postavljen v vrste višjih belgijskih oficirjev. Ob odlikovanju se je povečevalo glasilo da je Michiels odličen general. Štabni oficir pogumen, odločen in iniciativen ter je bil od začetka vojne dragocena pomoč vrhovnemu poveljniku. Posebno se je izkazal med ofenzivo v Flandriji. Po premirju je Michiels postal profesor

v belgijski vojni akademiji. V juniju leta 1937 je napredoval za generalštabnega najorja. Ob mobilizaciji lani v septembru je postal komandant neke pehotne divizije. Ko je šef belgijskega generalnega štaba Van de Bergen dne 2. februarja odstopil, je bil na njegovo mesto imenovan general Michiels.

Novi generalštab je vojskovodja v pravem pomenu besede, kajti med svetovno vojno je spoznal kaj je vojna. Pred meseci je skupini francoskih oficirjev izjavil: — Ne borimo se še toliko nekega dne, če se to treba boriti bomo šli z vami, to je gotovo, in borili se bomo kakor levi.

Ta dan je prišel. Belgijske in francoske čete se skupno bore proti skupnemu sovražniku.

Kariera Stalinovega zaupnika Timošenka

ki je prišel na mesto maršala Vorošilova kot vrhovni poveljnik rdeče armade

Sovjetski vodje so postali pozorni na Timošenka aprila 1918, ko je s tovariši poveljeval rdeči gardi v bojih proti belim in proti Nemcem. Njegovi tovariši so bili Vorošilov, Antonov, Avsenkov, Mejajk in Rahimovič. Vorošilov je postal maršal, ostali trije so bili ustreljeni ob čiščenju l. 1937.

L. 1918 se je prvi odred rdeče garde boril na jugu Rusije proti dvema divizijama nemške kavalarije, ki sta obkloplili trejto in peto divizijo rdeče garde. Med poveljniki garde je bil samo Timošenko strokovno izobražen, kajti bil je pred revolucijo podporočnik v carjevi armadi. Po Timošenkovih zaslugah so rdeči razpršili nemško kavalarijo in se nato združili z jedrom rdeče garde, pri kateri je bil kot politični komisar postavljen Stalin.

Timošenko je Ukrajinec iz okolice Kijeva. Najprej je bil učitelj. L. 1914. je bil mobiliziran in proti koncu vojne je bil že podporočnik. Od početka revolucije se je pridružil Leninovi stranki. Po uspehih bojev proti Nemcem na jugu je postal Stalinov prijatelj.

Stalinu je pomagal z aktivnim političnim delom od vzpona in zmage nad Tro-

kim in drugimi tekmeci. L. 1924. je postal poveljnik neke divizije in glavni sodelavec vrhovnega poveljnika Vorošilova. Nato so ga poslali v višjo generalštabno akademijo rdeče armade. Zaposlil jo je z najodličnejše oceno. Poslej je bil vedno v Stalinovi bližini. Užival je vedno neomejeno Stalinovo zaupanje.

V septembru lani je Timošenko poveljeval četam, ki so se polastile dela Poljske. Tesno je vedno sodeloval s Politbirom in s Centralnim ukrajinskim komitejem.

Med vojno s Finci so že krožile vesti o skorajšnji demisiji maršala Vorošilova. Te vesti so postale zelo verjetne, ko je Stalin poklical iz Kijeva med finsko vojno svojega zaupnika generala Timošenka. Zadnje mesece vojne na Finskem je Timošenko dejansko vodil vojne operacije in po njegovem načrtu je uspel predor Mannerheimove črte. Kakor Vorošilov je tudi Timošenko dober govornik. Po postavi je visok in močan, glava ima rdeč, vse na njem kaže pogumnega vojaka. V nasprotju s Vorošilovim pa se zna obvladati. Dosele še ni spregovoril nicesar, kar bi ne bilo po godu vsegačnemu diktatorju Stalinu.

Gibanje cen živil v Ljubljani

Ljubljana, 16. maja

Cene živil se v zadnjih 14 dneh niso mnogo spremenile v Ljubljani, kar pa nikakor ne pomeni, da so se ustale. Ustale niso niti cene tistih življenjskih potrebščin, ki spadajo pod oblastno nadzorstvo.

Zdaj, ko so uvedeni brezmesni dnevi, se menda meso ne bo več podraževalo. Konzum mesa v mestih je toplejše mesece znatno manjši; poleti se ljudje ne bodo zalagali z mesom za več dni, da bi ga lahko jedli tudi ob brezmesnih dneh, zato se nam ni treba bati, da bi se meso morda podražilo zaradi velikega domačega konzuma. Zdaj so se cene živine vsaj začasno ustale. Upoštevati je pa treba, da se poleti manj živine naproda, ko je dovolj krme. — Cene govedine, teletine in svinjine so ostale nespremenjene. Zanimivo pa je, da se je podražilo meso drobnice, menda pod vplivom višjih cen drugih vrst mesa. Tako je bilo kostrunovo meso pred 14 dnevi po 8 do 12 din kg, zdaj je pa po 10 do 12 din; jagetina je bila po 12 do 16 din, zdaj je po 16 do 18 din kg. Nespremenjene so ostale cene kozličevine, ki so pa že tako zelo visoke — 20 do 22 din kg. Kozličevina je torej prav tako draga kakor svinjsko meso I. vrste, čeprav se ne more z njim meriti po okusu in kvaliteti.

Nekateri mislijo, da se bo zaradi uvedbe brezmesnih dni podražila perutnina, češ, konzum perutnine bo tem večji, ko ne bo dovoljeno klati goveje živine in prašičev. Toda perutnina je pri nas že tako draga, da spada že med luksuzna živila. Zaklan piščanec je po 36 din kg, kokoš po 30, petelin po 26 in raca po 28. Perutnina je torej med mesom najdražja. Celotno več vrst dobrih morskih rib je cenejših, čeprav so pri nas vedno precej drage zaradi dovoza. Dovolj značilno je, da je v Ljubljani čedalje večje popraščanje po konjskem mesu, ki ga pa ni vedno naproda. Prodajajo ga po 6 do 8 din kg kakor prejšnja leta drugovrstno govedino.

Uradne cene mlečnih izdelkov so nespremenjene, a zadnje čase gospodinjje večkrat težko dobe surovo maslo. Nihče jim ne ve prav razložiti, zakaj ga ni naproda in zakaj nekatere stalne prodajalke sploh ne pridejo na trg. Tudi v mlekarah je masla malo naproda in pogosto poide. Ali se tudi v tem kaže posledice velikega izvoza goveje živine? Nekateri so si razlagali pomanjkanje masla s tem, da je zdaj malo

mleka. Toda prav zdaj je mnogo več mleka kakor pozimi, ko je živina že na pašni in je dovolj zelene krme. Navadno surovo maslo bi moralo biti naproda po 24 do 30 din kg, a zadnje čase ga prodajajo marsikje po 40 din kakor prejšnje čase najcenejši čajno maslo.

Cene jajc so precej nestalne; težko je določiti povprečno ceno za daljšo dobo. Na našem trgu se cene spreminjajo skoraj vsak dan, glede na količino blaga. Pred 14 dnevi so jih prodajali po 0,8 do 1 din, zdaj pa po 75 do 90 par.

V zadnjem mesecu se je zelo podražil kruh. Tako je bil pred mesecem beli kruh po 4,8 in črni po 4,2 din kg, pred 14 dnevi pa beli po 5,1, a zdaj je že po 5,50; polbeli je bil pred 14 dnevi po 4,7, zdaj je po 5,1, črna ga prodajali po 4,5, zdaj je pa po 4,9 din kg.

Domače in južno sadje je čedalje dražje. Jabolka prve vrste so že po 10 din kg. Drugovrstna jabolka, še precej dobro ohranjena, so prodajali pred 14 dnevi po 6 do 8 din kg, zdaj pa precej slabša po 7 do 8 din kg. Tretje vrste so bila po 4—6 din, zdaj po 6. Precej so se podražile pomaranče, od 50 par do dinarja pri kosu. Črešnje so še vodene in »slane«; prodajajo jih po 10 do 16 din kg. Precej so jih prodali med binkoštnimi prazniki.

Specerijsko blago se v splošnem ni podražilo in tudi cene moka so se začasno ustale. Vendar je pšenčna moka precej dražja kakor je bila pred mesecem. Moka št. 0 je bila pred mesecem po 4,25 do 4,5 kg, zdaj je po 4,75 do 5; št. 2 je bila po 4 do 4,25, zdaj je po 4,5 do 4,75; št. 4 prej po 3,75 do 4, zdaj po 4,25 do 4,5 in št. 6 prej po 3,5 do 3,75, zdaj po 4 do 4,25 din kg. Ržena moka je bila po 3,5 do 3,75, zdaj je po 4 din. Koruzna moka je bila po 2,75, zdaj je po 3. Koruzni zdrob so prodajali po 3,75, zdaj je po 4. Pšenični zdrob se je podražil od 4,5 na 5 din kg.

Nekateri vrste zelenjave in sočivja, ki jih pa ne moremo prštevat med glavna živila, so se nekoliko pocenila. Med važnejšimi življenjskimi potrebščinami so se silno podražila trda drva. To je treba pripisovati predvsem temu, da je zdaj naproda zelo malo suhih drv, ker kmetje pozimi niso mogli sekati zaradi previsokega snega in prehudega mraza. Cela (nežagana drva) so zdaj po 125 din

mr. zagana po 135 do 140, cepljena pa po 150 do 160 din. Drva so se podražila od lani približno za 75%. Nekateri nas strahujejo, da bodo še znatno dražja.

Iz Celja

—c Polkovna slava. 39. pešpolk bo slavil v torek 28. t. m. svojo slavo v spomin na zmagovite boje celjskega pešpolka v ofenzivi na Koroskem leta 1919. K proslavi velikih dni našega polka, ki bo ta dan ob 10. na Dečkovem trgu, je vabljeno vse narodno zavedno prebivalstvo mesta Celja in okolice. Posebna vabila se ne bodo razpošiljala.

—c Celje je pozdravilo hrvatske književnike. V sredo ob 13.52 se je odpravila deputacija Celjskega kulturnega tedna z vlakom iz Celja v Laško, kjer je pričakala brzoval, s katerim so se vozili hrvatski književniki, ki so potovali na svoj recitacijski večer v Maribor. Celjska deputacija je spremlila hrvatske književnike do Celja. Ko je ob 15. prispel brzoval v Celje, so hrvatske goste pozdravili zastopniki Celjskega kulturnega tedna, dva zastopnika Umetniškega kluba v Mariboru in večje število občinstva. Po prisrčnem slovesu so se hrvatski književniki z zastopniki Umetniškega kluba v Mariboru odpravili proti Mariboru.

—c Razmere na delovnem trgu. Pri celjski borzi dela je bilo 10. t. m. v evidenci 666 brezposelnih (544 moških in 122 žensk) nasproti 726 (596 moških in 130 žensk) dne 30. aprila. Delo dobi po 10 ključavničarskih in kovski pomočnikov, 4 hlapi, 2 čevljarjska pomočnika, po 1 podkovski kovač in žagar, 10 kmečkih dekel, 8 kuharic, 4 služkinje ter po 1 natakarica in sobarica.

—c Umrla sta v torek v celjski bolnici 32letna ključavničarjeva žena Jospina Dolencova iz Trnovelj in 70letna dularica Barbara Fungerskova iz Trnovelj pri Celju.

—c »Ujeza«. zabavno Nušičevo veseligr. bodo vzprijorili šentjakobčani iz Ljubljane v nedeljo ob 20. v mestnem gledališču v Celju. Predprodaja vstopnic v knjižarni Gorčar.

—c Lastniki motornih vozil, ki še niso zamenjali evidenčnih tablic naj storijo to takoj pri uradu, kjer imajo svoja vozila registrirana, ker je uporaba starih evidenčnih tablic nedopustna.

—c Opoldanska avtobusna vožnja iz Celja na Teharje je z novim voznim redom, ki je stopil v sredo v veljavo, ukinjena do 1. oktobra

—c Napad in nesreča. V Grahovsah pri Laškem je neznan moški v noči od ponedeljka na torek napadel 19letnega delavca Filipa Tovornika iz Laške vasi pri Laškem in ga zabolal z nožem v trebuh. V Brnci pri Hranjniku si je 17letni steklar Ivan Komlanc v torek pri padcu zlomil desno ključnico. Poškodovanca se zdravita v celjski bolnici

—c Zalosten dogodek. V torek smo poročali, da si je 36letni posestnik Mastnak v Sedini pri Dramljah na binkoštni ponedeljek jutraj pognoj kroglo v desno sence. Naknadno nam sporočajo, da je postal Mastnak žrtve nesreče. Hotel je s samokresom ustreliti skobca na svojini a je ravnal tako nepravilno, da se je samokres nenadno sprožil in je krogla zadela Mastnaka desno sence. Težko poškodovan Mastnak se zdravi sedaj v celjski bolnici. Če bo okrevaj, bo najbrž izgubil eno oko. Njegovo stanje je še vedno resno.

Turistična afera pred sodiščem

Ljubljana, 15. maja
Pred sodniki tiskovnega senata s predsednikom s. o. s. Ivanom Brelhom se je večer zagovarjal novinar Vladimir Regally. Državni tožilec ga je obtožil zaradi prestopka po zakonu o tisku in zahteval, naj se kaznuje po čl. 54-II. tega zakona. V prvi in drugi številki mesečnika »Sadašnjost«, pravi obtožnica, je toženi Vlad. Regally objavil članek, v katerem je napadel referenta za turizem pri banki upravi Rudolfa Badiura. Očitno mu je, da je ignoran, ki o kartografiji nima pojma itd. in prav tako ne o načinu reprodukcije ter je zato zrel za upokojitev. V tretji številki »Sadašnjosti« očitno Regally Badiura, da opravlja uradno cenzuro turistične propagande, da se norčuje iz značnega jezika, da je nesposoben za sestavljanje turističnih vodičev, itd.

Obtožba je izjavila, da se ne čuti krivega. V »Sadašnjosti«, ki je nehala izhajati junija lani, je obstojala rubrika »Turistični variete«. To je bilo nekakšno »Sitoe«, v katerem je Regally kritiziral našemu turizmu škodljive pojave, ne samo v Sloveniji, temveč tudi v drugih pokrajinah države. Badiura trdi, da ga je Regally zaradi tega napadel, da bi ga izpodrili pri izdaji vodnika za Slovenijo v srbohrvaščini. Regally je izjavil, da je dobil to delo že mnogo prej, preden so izšli inkriminirani članki in torej to delo ni moglo biti motiv za njegovo kritiko Badiurovega dela. Nato je obtoženi Regally od točke do točke pojasnjeval, na kakšno stvarno podlago se je opiral, ko je kritiziral Badiura. Glede očitka, da je Badiura nesposoben za opravljanje cenzure turistične literature, se je Regally zagovarjal, da je bankska

MALI OGLASI

beseda 50 par. davek posebej. Prekluci. izjave beseda din 1.— davek posebej
za pismene odgovore glede malih oglasov je treba priložiti znamko. — Popustov za male oglase ne priznamo

RAZNO

beseda 50 par. davek posebej
Najmanjši znesek 8.— din

VSAKOVSTNO POHISTVO
se vedno po starih cenah odpravlja v moderni in solidni izdelavi tvrdka »Oprava«, Celovška 50. Sprejemajo se naročila
a. l.

Oglašuj
male oglase
v
Slovenski Narod
ker so
najcenejši!

50 PAR ENTLANJE
izuriranje, vezanje zaves, perila, monogramov, gumbic, velika zaloga perja po 7.— din.
»Julijana«, Gospodstvska c. 12
Franciščanska ul. 3. 4. L.

KLIŠEJE
ENO
VEČBARVNE
JUGOGRAFIKA
SV. PETRA NASIP 23

PRED NAKUPOM OBUTVE

si oglejte našo nedeljsko razstavo. Brajković Živko, diplomirano čevljarstvo, Ljubljana, Igriška 3 (pri Drami). 1322

SLUŽBE

BRIVSKI POMOČNIK
dober delavec, po možnosti še mlad, dobri takoj mesto. Radič Avgust, brivec, Slov. Konjice. 1320

UCENKO
za trgovino spec. moda in šport sprejmem. Hrana in stanovanje. Učar Matko, Bled. 1319

TRGOVCI — DOBRA MOC SE VAM PONUJA!

Mladenci 19 let star, dober računar, išče službo trgovskega sluga. Sprejme kakršnokoli namučanje v trgovini, najraje v Ljubljani. Dajman Peter, Studenti pri Mariboru, Obrežna c. 90. 30/M.

PRODAM

OREHOVA JEDRCA
sortiran cvetlični med in medicinsko dobite najceneje v
MEDAKNI
Ljubljana, Zidovska ul. 6. 18/L

ZAHVALA

Ob bridki izgubi našega srčno ljubljenega sina, brata
vnuka in nečaka

Silvota Jančarja

zrekan srčno zahvalo za vse izraze sočutja, za množično spremstvo na njegovi zadnji poti, nadalje sportnemu klubu za krasni venec, g. Jelnikarju za ganljivi govor.

Vsem prisrčna hvala.

Zalužejo rodbine
JANČARJEVE

„NAŠ VAL“

sporedi evropskih postaj na vseh valovih, strokovni članki, roman, novela, novice s radijskega in televizijskega sveta, filmski pregled, nagradni natečaj, smešnice

Izhaja vsak petek in je tudi lepo ilustriran!

OPRAVA: Ljubljana, Knaflijeva ulica 6.

Makulturni papir

proda

uprava »Slovenskega Naroda«
Ljubljana, Knaflijeva ulica štev. 5

Daniel Lesueur

Krinka ljubezni

Roman

Prižgal je eno izmed pisateljev svetlik na kaminu in vzkliknil v nenadnem obratu misli.

— Ali veste, kaj storiva? Obiščeva najino lepo prijateljico in vzameva jo s seboj na obed.

— Ah, to je imenitna misel, Escaldas! Da, poleg tega, da človeka vedno veselijo, če vidi lepo dekle, bi se ne ježilo, če bi mogel ugotoviti, da je to dekle res tako podobno Michelini kakor pripovedujejo ljudje.

Pri tem imenu se je Gilbertu zmrznil obraz.

— Kaj, vi še niste nikoli videli Bertrande Gaelove? — je vprašal začuden.

— Ah, da, videl sem jo, toda takrat je bila še žabica. Toda od svojega zadnjega potovanja v Ameriko nisem bil v Conquetu. Ona pa v grad ni prihajala. Tako je že več let nisem videl.

— Podobnost zdaj ni več tako presenetljiva, — je pripomnil princ mračnega obraza. — Pariz ji ne ugaja. Izpreminja se v svojo škodo. Poleg tega je pa treba priznati, da njeno zdravstveno stanje...

— To je res, — se je zasmejal Escaldas. — Oče postanete. François de Plessien bi bila zelo vesela, če bi zvedela to.

— Da, toda ona nima niti pojma o tem, — ga je prekinil Gilbert hladno. In krenila sta proti mestu Saint-Honore skozi mestni okraj, kjer stoji krasne nove sedemnadstropne hiše, kraj njih pa stare, že razpadajoče bajte. Na vratih ene izmed teh je bilo z žoltimi črkami napisano: »Tu se oddajajo v najem opremljene sobe in kabineti.«

Vstopila sta. Escaldas se je delal kakor da hoče ostati v pisarni, kjer so se oddajale sobe v najem.

— Vstopite z menoj, — je dejal Gairlance. — Ob tej uri naju lahko Bertranda brez zadrege sprejme.

— Da, gospod Gregoire, — je zaklical ženski glas.

— Gospodična Gaelova se je pravkar vrnila.

Žarek plinske svetilke je posvetil na stopnišče.

— Zakaj vas tu kličejo Gregoire? — je zašepetal Escaldas gredeč po stopnicah.

— Kaj bi morda hoteli, da bi...

— O, razumem, zakaj se odpovedujete celo knežjemu naslovu.

— Toda... mar nisem princ Gege, — je dejal Villingen smeje. — To je nedolžno poigravanje s črkami. Saj vendar veste, da se nič ne dela iz celih kosov, tudi priimek ne.

— Gregoire — Gael, zares ste udani tej črki. Prispela sta do drugega ovinka stopnic. Gilbert je položil Escaldasu roko na ramo.

— Kaj pa poljub vaših žoltokožcev?

— Kako mislite to?

— O, da, vrv z vozli, tisto znamenje... Pomislite na to... To bi mogel biti G.

Escaldas se je bil zamišljen zagledal v praznino. Na tablicah njegovega spomina se je začrtalo tetoviranje, o katerem je po Indijankinem mnenju domneval, da je na levi roki markiza de Valcora.

— Morda bi bilo to zares dobro, — je zašepetal. Toda ta predstava je bila tako nejasna, tako nerazločna.

— Poznam nekoga, ki bi nam to povedal, če bi bilo mogoče podkupiti ga. To je komornik Firmin.

— Toda kako zapeljati slugo, ki je njegov gospodar petkratni milijonar? Midva pa nimava niti belice.

— Počakajva do preiskave. Mar nisva storila zaključka na tej podlagi? Sodniku bo moral pokazati svojo roko.

Po teh besedah je Gilbert potrkal na vrata, ki jih je skoraj v istem trenutku Bertranda odprla.

Dekle je stanovalo v dveh sobah — imelo je spalnico in salonček.

Pohištvo je bilo skromno, še oguljeno in ob petrolejki se je zdelo stanovanje še tesnejše. Namizni prt je nadomestoval časopisni papir, na katerem je ležalo nekaj jestvin — borna zakuska, ki si jo je bila Bertranda kupila za obed.

Princ Gilbert Gairlance de Villingen, princ Gege, gizardin, ki se je znal samo zabavati, je zardel pred Escaldasom, kajti sram ga je bilo, da pušča svojo

ljubico v razmerah, ki delajo malo časti njegovi eleganci in njegovi domišljivosti.

Iztil je jezo na svojo ljubico.

— Mar ni to smešno, — je dejal osorno ubogemu dekletu in zadržal tako val radosti, ki jo je bila prešinila, ko ga je zagledala. — Kakšno življenje pa živiš? In potem še trdiš, da ti tvoje čipke zastujejo!

Ne dovoliš mi, da bi skrbel zate. Ostati bi bila morala v svojem samostanu in ne sprejemati moje ljubezni, če si se hotela delati ponižno in igrati vlogo delavke, ki se hoče preživljati samo z delom svojih rok.

Bertranda je molčala na te očitke, le prebledela je in solze so ji zalile oči.

Gilbert je dobro vedel, da je dekle za to odklanjalo njegov denar, ker ga je tudi njemu primanjlovalo in ker so ga preganjali mnogi upniki. Njegovo podporo je odklanjala tudi zato, ker ni hotel, da bi delila z njim svoje življenje.

Evo njenega čarobnega princa iz pravljice. Žal ni bil več princ v očeh kmečkega dekleta, ki je zdaj že videlo, kako daleč so sanje od resničnega življenja. In prav lahko bi mu bila zabrusila v obraz:

— Tudi če bi bila hotelo poklicati na pomoč, ker nisem mogla prodati svojih čipk, kako bi bila mogla storiti to? Saj je minilo že tri tedne, odkar se nisi izvolil zgledati pri meni. Saj niti ne vem, kje staneš v tem strašnem Parizu.

Toda Bertranda sploh ni odgovorila. Spoznala je, da govori Gilbert tako iz ponosa pred prijateljem, ki ga je spremljal.